3MICT

Засідання тридцять друге (П'ятниця, 1 листопада 2019 року)

Година запитань до уряду	3
Оголошення запитів народних депутатів України	32
Прийняття Постанови «Про проведення парламентських слухань на тему: «Земельна реформа: вітчизняна модель обігу земель сільськогосподарського призначення» 4 грудня 2019 року»	47
Інформація про отримання Верховною Радою України висновку Конституційного Суду України щодо проекту Закону України «Про внесення змін до статті 85 Конституції України (щодо консультативних, дорадчих та інших допоміжних органів Верховної Ради України)»	56
Прийняття Постанови «Про заслуховування звіту Голови Антимонопольного комітету України»	56
Обмін думками щодо подальшого розгляду питань порядку денного	63

Прийняття в першому читанні за основу проекту	
Закону «Про запобігання та протидію легалізації	
(відмиванню) доходів, одержаних злочинним	
шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню	
розповсюдження зброї масового знищення»	70
Заява фракції «Голос», «Європейська солідарність», «Батьківщина»	81
Виступи народних депутатів України з різних питань	82

Результати поіменної реєстрації

Результати поіменного голосування

ЗАСІДАННЯ ТРИДЦЯТЬ ДРУГЕ

Зал засідань Верховної Ради України 1 листопада 2019 року, 10 година

Веде засідання Голова Верховної Ради України РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добрий ранок! (Шум у залі).

Я просто теж щойно зайшов до залу, не зрозумів, що трапилося. Думаю, може, я на годину запізнився, якось усі в залі. Я нагадую всім, що сьогодні реєстрація відбувається шляхом натискання зеленої кнопки «За» (Шум у залі).

Шановні колеги, прошу підготуватися до реєстрації. Я ще раз вітаю всіх колег. Вдячний за такий повний зал. Мабуть, «година запитань до Уряду» відіграє важливу роль. Добрий день, шановні представники ЗМІ.

Готові? (*Шум у залі*). Шановні колеги, починаємо? Шановні колеги, починаємо реєстрацію народних депутатів України.

У залі засідань Верховної Ради України зареєструвалися 307 народних депутатів (Шум узалі).

Покажіть, будь ласка, по фракціях і групах.

«Слуга народу» — 187... (Шум у залі). «Опозиційна платформа — За життя» — 33, «Європейська солідарність» — 19, «Батьківщина» — 16, «За майбутнє» — 17, «Голос»... Так, можемо.

Ще раз? Так, подобається (Шум у залі). Тестовий варіант. Колеги кажуть, що не спрацювала кнопка (Шум у залі).

Шановні колеги, звертаються народні депутати: не спрацювала кнопка. Якщо ви не заперечуєте... (Шум у залі). У законі виписано, що все одно, якщо ви нажмете... (Шум у залі). Справді, ми думали головами, це ноу-хау у Верховній Раді. Дякую.

Ранкове засідання Верховної Ради України оголошується відкритим.

Починаємо працювати. Шановні колеги, насамперед я хочу привітати наших колег з днем народження. У нас сьогодні три

іменинники: Олена Копанчук, Олесь Довгий і Максим Єфімов (Оплески). Колеги, я вас вітаю із днем народження! Здоров'я, сімейної злагоди, затишку та успіхів у житті! Та вчасної реєстрації у Верховній Раді України. Приходьте вчасно на роботу.

Шановні колеги, працюємо. Відповідно до статті 229 Регламенту Верховної Ради України у п'ятницю о 10 годині проводиться «година запитань до Уряду».

Шановні колеги, перед тим, як перейти до «години запитань до Уряду»...

Колеги, у нас ϵ ще молодий батько Роман Грищук, у нього народилася дитина, хлопчик. Я вас вітаю! І нехай дитина буде здоровою та щасливою. Все інше — другорядне. Вітаю ще раз із народженням.

Шановні колеги! Повідомляю для колег із «Європейської солідарності», що згідно із статтею 26 Регламенту Верховної Ради України, який, мабуть, вони все-таки не до кінця прочитали, якщо ви проголосуєте, це вважатиметься реєстрацією. Дякую.

Починаємо працювати. Відповідно до статті 229 Регламенту Верховної Ради України у п'ятницю з 10 години проводиться «година запитань до Уряду». У пленарному засіданні Верховної Ради України беруть участь Прем'єр-міністр України Олексій Валерійович Гончарук (добрий день, Олексію Валерійовичу!) та члени Кабінету Міністрів України. На засіданні Погоджувальної ради було визначено тему «години запитань до Уряду». Члени Кабінету Міністрів України відповідатимуть на запитання про стан реформи місцевого самоврядування та децентралізації влади в Україні.

Згідно із вимогами статті 229 Регламенту пропонується такий порядок: міністру розвитку громад та територій України для відповідей на письмові та усні запитання від депутатських фракцій і груп відвести до 30 хвилин; на запитання народних депутатів відвести до 30 хвилин, надавати по 1 хвилині на кожне усне запитання та по 2 хвилин на відповідь на нього. Якщо ви не заперечуєте, то перейдемо до розгляду запитань до уряду від депутатських фракцій і груп.

До трибуни запрошується міністр розвитку громад та територій України Альона Валеріївна Бабак. Альоно Валеріївно, прошу вас давати відповідь на одне письмове або усне запитання від кожної фракції та групи, зачитувати його та називати, від якої фракції це запитання надійшло.

Шановні колеги, будь ласка, трохи тихіше в залі. Колеги! Максиме Аркадійовичу Бужанський, добрий день! Сідайте, послухайте міністра, вам як мажоритарнику буде важливо потім розповісти про розвиток громад. Дякую.

Шановні колеги, будь ласка, займіть свої місця.

БАБАК А.В. міністр розвитку громад та територій України. Шановний пане Голово! Шановні народні депутати! У зв'язку з проведенням 1 листопада «години запитань до Уряду» на засіданні Погоджувальної ради депутатських фракцій і груп у Верховній Раді України від 28 жовтня 2019 року були надані запитання до уряду від депутатських фракцій і груп: «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина», «Європейська солідарність», «Голос», «За майбутнє», «Опозиційна платформа — За життя» — щодо децентралізації, регіонального розвитку, заборгованості із різниці в тарифах, проходження опалювального сезону.

Депутатська фракція політичної партії «Опозиційна платформа — За життя» порушує такі питання.

Реформа місцевого самоврядування та територіальної організації влади є необхідною. Однак у центрі реформ має стояти людина та її потреби. Незалежно від місця проживання доступ до необхідних якісних послуг має бути однаковий. Комфортні умови для проживання людей мають бути однакові в селі та місті.

Наступне. Держава заборгувала місцевим бюджетам компенсацію різниці в тарифах, в результаті чого борг уже самої місцевої влади перед підприємствами ТКЕ за 2016-2019 роки становить 19 мільярдів гривень. У проекті Державного бюджету на 2020 рік кошти на погашення зазначеної заборгованості відсутні.

Наступне питання. Уряд планує змінити принцип формування фонду регіонального розвитку: замість існуючих гарантованих не менше 1 відсотка доходів загального фонду бюджету пропонується виділяти не більше 1 відсотка доходів загального фонду бюджету. Це підвищує ризики недофінансування проектів регіонального розвитку.

Шановні колеги, я зараз зачитаю запитання фракцій, а потім, з вашого дозволу, узагальнено на всі ці запитання дам відповіді. Просто вони певним чином повторюються. Я їх просто зачитаю, щоб

усі почули, які запитання поставили фракції, а потім уже відповім в єдиному форматі.

Від депутатської фракції політичної партії «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина» надійшли такі запитання.

Яким чином на законодавчому рівні пропонується забезпечити незворотність процесу децентралізації влади в частині формування ефективного місцевого самоврядування та територіальної організації влади для створення і підтримки повноцінного життєвого середовища для громадян, надання доступних публічних послуг, становлення інститутів прямого народовладдя, узгодження інтересів держави та територіальних громад? Уряд постійно наголошує на принципі добровільного об'єднання, аби в кінцевому результаті отримати спроможну громаду. Яким чином пропонується виписати критерії добровільності, адже люди на місцях подекуди скаржаться на примусове об'єднання?

Від депутатської фракції політичної партії «Європейська солідарність» також надійшло кілька запитань, я назву окремі.

Чому припинено фінансування муніципальних проектів з Державного фонду регіонального розвитку? Які заходи планує уряд для того, щоб громади змогли належно освоїти кошти? Чи підтримує уряд і міністерство пропозицію щодо змін адміністративно-територіального устрою, внаслідок яких ключовою особою, через яку розподілятимуться місцеві фінанси, стане представник держави — префект? Чи відповідає це інтересам громади?

Від депутатської фракції політичної партії «Голос» надійшли такі запитання.

З огляду на проведення реформи місцевого самоврядування та територіальної організації влади, запровадження середньострокового бюджетного планування на сьогодні вкрай актуальним є розроблення дієвих методик здійснення розрахунків для проведення фінансування відповідних бюджетних галузей та програм. Оптимальним варіантом є формування відповідних стандартизованих підходів до планування на базі соціальних нормативів. Чи планує уряд розробити такі підходи для відповідних галузей та споживчих груп? Які основні питання дублювання функцій ОТГ та місцевих органів державної влади існують на сьогодні? Які шляхи їх вирішення передбачено?

Від депутатської групи «За майбутнє» також надійшло більше 10 чи 15 запитань. Я зачитаю окремі.

Як надалі уряд планує працевлаштування тисяч державних службовців після глобального скорочення ОДА, РДА? На грудень 2019 року ЦВК разом з урядом призначили вибори до місцевих об'єднаних територіальних громад. Наступного року — чергові місцеві вибори. Ви плануєте знову витрачати кошти на вибори в цих громадах? Якщо ні, то навіщо тоді ці вибори зараз? Яка доля громад, які візьмуть участь у виборах у грудні цього року, і за результатами, відповідно до методики уряду, будуть визначені неспроможними. Чим обґрунтована кількість 100 районів, округів по Україні?

Шановні колеги, розумієте, що фракції надали по 10, 16 і 20 запитань. Я зачитала окремі, щоб було зрозуміло контекст цих запитань. Зараз надам відповіді від уряду на ці блоки запитань.

Блок «децентралізація», щодо формування спроможних територіальних громад. Ви можете звернути увагу на слайди, які супроводжуватимуть окремі відповіді.

Головною метою реформи місцевого самоврядування є формування спроможних територіальних громад, здатних забезпечувати своїх мешканців рівними, якісними і доступними публічними послугами. Станом на 1 листопада 2019 року створено 922 об'єднані територіальні громади. Ви можете побачити їх на слайді, вони позначені блакитним кольором. На розгляді в ЦВК знаходиться подання щодо призначення перших виборів у 17 ОТГ. На завершальних стадіях прийняття рішень щодо створення ще 60 об'єднаних територіальних громад. Вони на слайді позначені жовтим кольором.

На сьогодні площа ОТГ становить 233,5 тисячі квадратних кілометрів або 41,8 відсотка від загальної площі України. В ОТГ проживають 10,4 мільйона жителів або 29,5 відсотка від загальної чисельності населення України. На території ОТГ реалізовано більше 10 тисяч проектів, чого не робилося десятки років. Це відновлення освітлення вулиць, ремонт навчальних закладів, будинків культури, медичних закладів тощо. Побудовано центр безпеки, центри надання адміністративних послуг, медичні лабораторії.

Щодо закриття освітніх та медичних закладів, забезпечення надання громадянам України якісних послуг незалежно від місця проживання. Для дітей, які проживають у населених пунктах, де було ліквідовано чи реорганізовано заклади загальної та середньої освіти, створюються умови для здобуття якісної освіти. Уряд не передбачає закриття лікувальних закладів чи скорочення медичного персоналу. Саме громади мають вирішувати, які з медичних закладів потрібно підсилити, а які перепрофілювати. Держава встановлює тільки технічні вимоги щодо транспортування до лікарні та її мінімальне навантаження.

Урядом визначено, що всі населені пункти в межах зон обслуговування повинні бути компактно розташовані та знаходитися не далі як за 7 кілометрів від закладу, що надає первинну медичну допомогу. Тобто уряд не проводить ніяких заходів зі скорочення медичних закладів чи інших, але встановлює стандарт, який має бути дотриманий на місцевому рівні.

Щодо перспективних планів формування спроможних громад. Основним принципом об'єднання територіальних громад є принцип добровільності. Законом України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» передбачено затвердження перспективних планів формування територіальних громад областей відповідно до методики, що затверджена урядом. Саме ОТГ, що утворені відповідно до перспективного плану, можуть бути визнані спроможними та перейти на прямі взаємовідносини з державним бюджетом.

Станом на 1 листопада 2019 року уряд затвердив перспективні плани формування територіальних громад 23 областей. Ви можете побачити цю інформацію на слайді. Перспективний план повинен охоплювати всю територію областей. Проте на сьогодні у перспективні плани включено близько 87,6 відсотка території України. Ви бачите, що на карті залишилися білі плями. Це показує, що не вся територія охоплена перспективними планами.

Перспективними планами на 100 відсотків території охоплено лише вісім областей: Волинська, Дніпропетровська, Донецька, Запорізька, Луганська, Рівненська, Харківська та Хмельницька. Формування перспективних планів передбачає розроблення їх облдержадміністраціями, схвалення відповідними обласними радами і потім затвердження урядом. Уряд запропонував спростити процедуру формування та затвердження перспективних планів для підсилення ролі саме базового рівня територіальних громад у цьому процесі, виключивши необхідність схвалення цих документів обласними радами. У Верховній Раді на розгляді знаходиться законопроект № 2189 щодо спрощення процедур затвердження перспективних планів,

формування територій громад Автономної Республіки Крим та областей. Лише після прийняття такого закону уряд матиме можливість внесення змін до методики формування спроможних територіальних громад.

Відповідно до методичних рекомендацій щодо оцінки рівня спроможності територіальних громад, розроблених Мінрегіоном, визначено такі критерії спроможності громад: чисельність населення, яке постійно проживає на території громади; певний обсяг площі; забезпечення індексу податкоспроможності бюджету; врахування частки місцевих податків та зборів у доходах загального бюджету; врахування компактності територій територіальної громади. Враховуючи ці критерії будуть доопрацьовані перспективні плани, які на 100 відсотків мають покривати територію відповідних областей. Уряд визнаватиме спроможними лише ті громади, які створені відповідно до Конституції, законів України, методики та обов'язково перспективних планів.

Щодо перших місцевих виборів до ОТГ у грудні 2019 року. Проведення перших місцевих виборів та формування органів місцевого самоврядування в об'єднаних територіальних громадах створить передумови для встановлення прямих взаємовідносин між місцевими бюджетами відповідних громад та державним бюджетом. Статтею 9 Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» передбачено, що Кабінет Міністрів може визнати об'єднану громаду спроможною за умови її утворення в порядку, визначеному законом. Законом не передбачено можливість визнання урядом громади неспроможною. Я прошу звернути на це увагу: уряд не визнає громади неспроможною. Я прошу звернути на це увагу: уряд не визнає громади неспроможними. Таким чином, якщо створення громад, які візьмуть участь у виборах в грудні цього року, передбачено перспективним планом, то вони зможуть перейти на прямі взаємовідносини з державним бюджетом.

Щодо укрупнення районів. Після реформування органів місцевого самоврядування базового рівня і створення спроможних громад відбудеться переформатування районного рівня: укрупнення районів, оптимізація районних державних адміністрацій та подальше створення префектур.

На сьогодні в Україні функціонує 22 райони, межі яких повністю збігаються з межами об'єднаних територіальних громад.

Функціональне обстеження діяльності відповідних районних рад і районних адміністрацій у зазначених районах засвідчило, що всі повноваження і районної ради, і районної адміністрації виконуються виконавчим комітетом об'єднаної територіальної громади. Зазначені висновки вказують на можливість не створювати представницькі органи на субрегіональному рівні. У цьому контексті уряд розробляє законодавство щодо органів місцевого самоврядування без відповідних районних рад.

З урахуванням методичних рекомендацій обласні робочі групи здійснили моделювання адміністративно-територіального устрою областей. У результаті вийшло 100 районів. Проте наразі ця цифра є лише експертною. Фінальне моделювання субрегіонального рівня має відбуватися після 100-відсоткового завершення формування спроможних громад.

Щодо ролі префектів. Уряд розробляє зміни щодо адміністративно-територіального устрою, в результаті яких ключовими стануть органи місцевого самоврядування, територіальні громади, а представник держави префект забезпечуватиме нагляд за законністю рішень, які прийматимуть органи місцевого самоврядування та територіальні органи ЦОВВ. Префект не братиме участі в розподілі місцевих фінансів, адже всі громади перебуватимуть в прямих взаємовідносинах з державним бюджетом. Також обласні ради матимуть власні виконавчі органи, що матимуть повноваження, зокрема у сфері бюджету та фінансів.

Щодо працевлаштування державних службовців після скорочення ОДА і РДА. Штатна чисельність та структура місцевих державних адміністрацій залежить від повноважень та функцій, які виконують відповідні органи влади. Децентралізація влади передбачає передачу повноважень органам місцевого самоврядування за принципом субсидіарності. Оптимізація діяльності апарату місцевих державних адміністрацій спрямована на усунення дублювання їх повноважень із повноваженнями сільських, селищних міських рад об'єднаних територіальних громад. Вивільнені в результаті оптимізації працівники РДА можуть бути працевлаштовані за результатами конкурсного відбору до виконавчих органів громад та префектур у майбутньому.

Щодо формування відповідних стандартизованих підходів до планування на базі соціальних нормативів. Бюджетним кодексом

України передбачено, що до 1 березня 2020 року Кабінет Міністрів України має затвердити державні соціальні стандарти і нормативи відповідно до статті 94 в описовому та вартісному вигляді за кожним із делегованих державою місцевому самоврядуванню повноважень в розрахунку на середньостатистичну адміністративно-територіальну одиницю. Уряд проводить роботу зі встановлення мінімальних нормативів та стандартів для відповідних мереж, здійснює моделювання мереж, надання публічних послуг відповідно до мінімальних стандартів і нормативів. Ви всі знаєте, що ми залучали також депутатівмажоритарників до роботи з моделювання оптимальних мереж надання публічних сервісів і послуг та визначення цих стандартів.

Регіональний розвиток. Реалізація державної регіональної політики передбачає: створення ефективної системи підтримки проблемних територій; запровадження відкритої конкуренції між регіонами; державні фінансові ресурси на реалізацію проектів регіонального розвитку; посилення взаємозв'язку між стратегічним та бюджетним плануванням; гарантоване цільове фінансування державної та регіональних стратегій розвитку в рамках ДФРР. Визначення генеральної схеми планування території України є невід'ємною частиною Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року.

У 2019 році обсяг державної підтримки регіонального та місцевого розвитку зріс у 41,5 разу порівняно з початком реформи в 2014 році — з 0,5 мільярда гривень до 20,75 мільярда гривень. Зокрема, через Державний фонд регіонального розвитку — 7,7 мільярда гривень, субвенція на соціально-економічний розвиток — 4,7 мільярда гривень, субвенція на інфраструктуру ОТГ — 2,1 мільярда гривень, кошти на будівництво спортивних об'єктів — 0,75 мільярда гривень, субвенція на розвиток медицини в сільській місцевості — 5 мільярдів гривень.

Щодо зміни принципу формування ДФРР. Ми маємо усвідомити, що позиція щодо визначення ДФРР в обсязі не більше 1 відсотка доходів загального фонду державного бюджету поставить під загрозу не лише реалізацію нових проектів, що мають бути спрямовані на підвищення конкурентоспроможності регіонів, їх інвестиційної привабливості, а й завершення розпочатих попередніми роками проектів, та призведе до неефективного використання коштів у попередніх періодах. Тому урядом подано до Верховної Ради України і зареєстровано

законопроект «Про внесення змін до статті 24¹ Бюджетного кодексу України щодо підвищення ефективності використання коштів Державного фонду регіонального розвитку» (№ 2202), яким передбачено норму, що ДФРР визначається в обсязі не менше 1 відсотка прогнозованого обсягу доходів загального фонду Державного бюджету України на відповідний бюджетний період.

Шановні народні депутати, я бачу, що ви підтримуєте цю позицію, тому прошу підтримати законопроект, внесений урядом, який знаходиться на розгляді Верховної Ради.

Щодо призупинення фінансування муніципальних проектів з ДФРР. Фінансування муніципальних проектів з Державного фонду регіонального розвитку відновлено ще в кінці вересня. Я ще раз наголошую на цьому: фінансування за ДФРР відновлено ще у вересні. Уряд всебічно проаналізував стан реалізації відповідних проектів та можливі ризики невикористання цих коштів. За результатами спільної роботи Мінрегіону, обласних та Київської міської державних адміністрацій 9 жовтня 2019 року уряд видав розпорядження № 935-р, яким зменшено розподілений обсяг коштів на 224 мільйони гривень, виключено 15 проектів, на яких роботи не було розпочато, та зменшено обсяг фінансування дев'яти проектів, щодо яких є ризик невикористання коштів до кінця цього року. Також виключено один проект Запорізької області, оскільки його фінансування здійснюватиметься за рахунок іншої бюджетної програми, а вивільнені кошти спрямовано на збільшення фінансування раніше затвердженого проекту Запорізької області. Станом на 30 жовтня 2019 року профінансовано кошти, передбачені помісячним розписом на січень – жовтень.

Тарифи. Щодо різниці в тарифах та заборгованості підприємств ТКЕ. Законами України «Про державне регулювання у сфері комунальних послуг» та «Про ціни і ціноутворення» встановлення тарифів на комунальні послуги, нижчих за розмір економічно обгрунтованих витрат на їх виробництво, не допускається. Правові підстави для відшкодування з державного бюджету заборгованості з різниці в тарифах, утвореної після 1 січня 2016 року, відсутні. Однак уряд враховує, що відшкодування заборгованості з різниці в тарифах протягом багатьох років не забезпечило б збиткову діяльність підприємств. Так, на 1 жовтня 2019 року заборгованість підприємств ТКЕ за спожитий

природний газ становить 35,8 мільярда гривень, борг населення за тепло -14,8 мільярда гривень.

Ми бачимо величезний розрив у сумах, які підприємства можуть зібрати зі споживачів, і скільки вони винні постачальникам газу. Тому ми вважаємо, що поодинокі рішення є недостатніми і не врегулюють питання системно. Уряд наразі працює над комплексним вирішенням питань погашення старих боргів, реструктуризації заборгованостей шляхом як тарифної політики, так і законодавчого врегулювання, щоб із 2021 року забезпечити стабільну роботу підприємств галузі та передати повноваження із регулювання тарифів на місцевий рівень.

Щодо опалювального періоду. Рішення про початок опалювального сезону приймаються органами місцевого самоврядування, якщо протягом трьох діб середньодобова температура зовнішнього повітря становить $8 \, {\rm C}^0$ і нижче. Тому відповідальність за вчасний початок та стале проходження опалювального періоду несуть органи місцевого самоврядування.

3 метою забезпечення своєчасного початку опалювального сезону уряд видав розпорядження, яким надано відповідні доручення щодо здійснення необхідних заходів для початку опалювального періоду.

Я не буду надавати детальної інформації по регіонах, вона розміщена на сайті Мінрегіонбуду. Підключення об'єктів відбувається відповідно до рішень органів місцевого самоврядування.

Щодо проблем початку опалювального періоду в місті Новому Роздолі. Теплопостачання міста Нового Роздолу здійснюється від ТЕЦ, що перебуває в управлінні АРМА. Представник АРМА повідомив Мінрегіон про обрання управителя арештованими активами ТЕЦ в місті Новому Роздолі Львівської області ПП «Гарант Енерго М» та запевнив у його спроможності здійснити своєчасний запуск та стале проходження опалювального сезону, виплату заборгованості із заробітної плати працівникам.

Заборгованість із заробітної плати трудовому колективу ПП «Гарант Енерго М» становить приблизно 11 мільйонів гривень; заборгованість за спожитий природний газ перед НАК «Нафтогаз України» — 307,5 мільйона гривень; заборгованість перед ДП «Енергоринок» — приблизно 93 мільйони гривень. Ще не ліквідовані окремі прориви на системах теплопостачання, система не повністю заповнена

водою. Прем'єр-міністр України Олексій Гончарук 1 жовтня надав доручення APMA про погашення заборгованості приватного підприємства «Гарант Енерго М», яке здійснює управління теплоелектроцентралями у містах Новому Роздолі та Новояворівську Львівської області.

У Львівській обласній державній адміністрації 18 жовтня на засіданні обласної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій було дано низку доручень для запобігання створенню надзвичайної ситуації в місті Новому Роздолі. На сьогодні уряд працює спільно з Львівською обласною державною адміністрацією, депутатським корпусом органу місцевого самоврядування міста Нового Роздолу для комплексного вирішення питання проведення опалювального сезону в місті Новому Роздолі.

Учора за дорученням Прем'єр-міністра України я побувала в місті Новому Роздолі, де зустрічалася з представниками усіх місцевих органів виконавчої влади Львівської області, трудовим колективом міста Нового Роздолу. Розробляється графік вирішення цього питання. Першим кроком із виведення ситуації із глухого куту стане рішення органів місцевого самоврядування про надання поворотної допомоги ПП «Гаранту Енерго М» для виплати людям першого траншу заробітної плати, щоб вони взялися до роботи. Уряд сприяє укладанню договорів реструктуризації заборгованості з газу і іншої між «Гарантом Енерго М» і «Укртрансгазом». Ми дуже сподіваємося, що після прийняття вчорашніх остаточних рішень та узгоджень питання буде найближчим часом вирішено.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, 1 хвилину. У Батенка уточнююче запитання. Прошу народних депутатів записатися на запитання до міністра.

Ввімкніть мікрофон Батенка.

БАТЕНКО Т.І., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 123, Львівська область, самовисуванець). Доброго дня. Шановні друзі! Шановний пане Прем'єр-міністре! Шановна пані Альоно! Ми дуже вдячні вам за таку змістовну концептуальну доповідь, яку ви щойно зробили. Я вам

особисто щиро вдячний за вчорашній візит до Львова і до Нового Роздолу.

Я би хотів, щоб ви поділилися своїми враженнями про відвідини міста Нового Роздолу, тому що вчора Прем'єр-міністр України в ефірі одного з телеканалів сказав, що це єдине місто на всю Україну, де залишається проблема з початком опалювального сезону. У мене пропозиція до вас, пані Альоно, створити якусь міжвідомчу групу, яка розробила б подальші кроки з розв'язання цієї проблеми. По факту проблема Нового Роздолу не розв'язана. Ми розуміємо, що початок опалювального сезону все одно затягнеться, і місто увійде в холоди зі всіма своїми інфраструктурними об'єктами.

Дякую вам.

БАБАК А.В. Шановний пане народний депутате, дуже дякую вам за те, що ви ще раз привернули увагу до цього питання. Я вже сказала, що прийнято розпорядження уряду, яким фактично визначено всі центральні органи виконавчої влади, які мають брати участь в узгодженні цього питання. На рівні області працює комісія, і складається план-графік виконання певних робіт. Як я сказала, ми дуже розраховуємо на те, що першим кроком, що сприятиме розв'язанню проблеми в місті буде рішення місцевої ради. Сьогодні депутати міської ради збираються об 11:30 і голосуватимуть щодо надання допомоги громадянам, щоб вони змогли розпочати роботу.

Водночас уряд у складі Міністерства юстиції, Міністерства енергетики та захисту довкілля, Прем'єр-міністр особисто і я як міністр розвитку громад та територій України спільно з НАК «Нафтогаз України» працюємо в режимі міжвідомчої координації з цього питання. Будемо тримати зв'язок з людьми, трудовим колективом, підприємствами, думаю, що і з вами також. Я впевнена, що ми вирішимо це питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Прошу народних депутатів записатися на запитання до міністра. Нагадую, що запитання мають стосуватися виключно теми, яка визначена в рамках «години запитань до Уряду».

Климпуш-Цинцадзе Іванна Орестівна.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України з Європейським Союзом (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Олексію Гончаренку.

ГОНЧАРЕНКО О.О., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 137, Одеська область, самовисуванець). Децентралізація — це надзвичайно важливе питання. Я хотів би почути не лише пані міністра, а й Прем'єрміністра із такого питання.

Я обіцяв, що завжди нагадуватиму про українських вчителів, про яких забули під час роботи над бюджетом. Учора ми внесли зміни до Державного бюджету України на 2019 рік, вперше за п'ять років уряд технократів урізав державний бюджет. Але в проекті Державного бюджету на 2020 рік теж не заплановано збільшення зарплат учителям. Я хочу нагадати, що вчителям обіцяли зарплату в розмірі 1000 доларів. Я бачу, що певний рух з'явився: дехто зі «слуг народу» вже почали сплачувати по 100 доларів за годину, щоправда не вчителям. Сподіваюся, що дійдуть руки і до вчителів і наш уряд змінить бюджет і запланує ці гроші.

І що стосується державної субвенції. Коли ви виплатите гроші...

СТЕФАНЧУК Р.О., Перший заступник Голови Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Пане Олексію, я ще раз прошу, підкреслюючи те, що сказав Голова: запитання ставляться з теми, що сьогодні озвучена. Ваше запитання — до міністра освіти. А на запитання, яке в компетенції цього міністра, вона відповість.

Дякую (Шум у залі).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні. Ми міністру освіти не передамо запитання. Переходимо до наступного (Шум у залі).

Про субвенцію? Це до міністра фінансів. Ви погано знаєте компетенцію міністрів (Шум у залі).

Ввімкніть мікрофон міністра.

БАБАК А.В. Шановний пане народний депутате, відповідно до бюджетного законодавства і закону про Державний бюджет України головним розпорядником коштів по ДФРР ϵ Мінрегіон; головним розпорядником коштів з питань соцільно-економічного розвитку ϵ Міністерство фінансів. Було б коректно поставити це запитання міністру фінансів, якщо дозволите, а запитання про оплату праці вчителям — міністру освіти.

Я як член уряду, звичайно, беру участь у всіх перемовинах, які стосуються цього питання, але більш коректно і етично буде передати ці запитання профільним міністрам. Дуже прошу дати можливість уряду відповісти.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, наступне запитання, народний депутат Южаніна.

ЮЖАНІНА Н.П., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Миколі Княжицькому.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Княжицький. Будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (одномандатний виборчий округ № 116, Львівська область, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую. Шановна пані міністре, ви мене не бачите, бо тут колеги стоять. Якщо колеги розійдуться, ви мене побачите. Але думаю, що чуєте.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Одну секунду, я перепрошую, я обновлю вам час. Шановні народні депутати! Я вас дуже прошу, якщо в когось ϵ нестримне бажання поспілкуватися одне з одним, для цього існують кулуари Верховної Ради України. Я прошу, ви заважаєте трансляції

засідання Верховної Ради України. Будь ласка, я звертаюся до тих депутатів, які стоять у проходах.

Я надаю слово пану Княжицькому. Будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Шановна пані міністре, коли за вашою пропозицією виключають обласні ради, то про особливості регіонів взагалі ніхто не почує. Ми маємо брати до уваги не лише територію і населення, а й культурні особливості, особливості розвитку. Наприклад, високогірні регіони в усіх країнах розвиваються відповідно до окремого спеціального плану. У нас такого плану немає.

Ми говоримо про Франківщину, Верховинський і Косівський райони, про агломерацію навколо Львова, де ϵ Рудне, Брюховичі, селища і міста. Закону про агломерацію не існує, і незрозуміло, чи ці селища і міста будуть приєднуватися до великого обласного центру, чи вони мають створювати окремі громади, а потім спільно з центром працювати.

Словом, є величезна кількість проблем. Мені здається, якщо ми викреслюємо обласні ради або представницьку владу на місцях, а ці питання вирішуватиме лише чиновник у Києві, ми не зможемо об'єктивно прийняти рішення з урахуванням інтересів громад.

Дякую.

БАБАК А.В. Шановний пане народний депутате. Дуже вам дякую за це запитання, бо воно надзвичайно важливе для розуміння всім депутатським корпусом.

У законі йдеться про те, що об'єднання громад є добровільним. І йдеться саме про добровільність об'єднання територіальних громад, а не представницьких органів області. Ми, навпаки, підсилюємо повноваження саме тих громад, які об'єднуються на принципах добровільності. Цей регіональний аспект ми також врегульовуємо через професійне представництво обласної державної адміністрації. Але не повинно бути посередника між громадами, які йдуть на об'єднання, та іншим представницьким органом місцевого самоврядування на рівні області. Ми, справді, повинні забезпечити громадам можливість самовизначатися. Ці регіональні аспекти ми враховуємо у перспективних планах, які затверджують обласні державні адміністрації.

Такі перспективні плани формуються з урахуванням методик спроможності громад, культурних, демографічних, інших аспектів.

Я надавала інформацію про те, які критерії враховуються у методиці визначення спроможних громад, для того щоб саме за таким принципом формувалися перспективні плани. Ми, навпаки, посилюємо місцеве самоврядування і органи місцевого самоврядування, які вирішили об'єднатися, не втручаючись на рівні області в їх вибір. Чому обласна адміністрація залишається у процесі формування перспективних планів? Це робиться для того, щоб забезпечити суверенність держави, бо питання адміністративно-територіального устрою — це повноваження держави.

Поєднання саме інтересів громад, які йдуть на об'єднання, і державних інтересів у вигляді адміністрацій — це і є правильний процес об'єднання. Посередники громадам не потрібні.

Сьогодні до мене як до міністра...

Веде засідання Голова Верховної Ради України РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте можливість завершити.

БАБАК А.В. До мене як до міністра приїжджали представники вже декількох об'єднаних територіальних громад, які казали, що їм якраз заважають приймати рішення про об'єднання. Нам, справді, потрібно забезпечити інтереси базового рівня громад, які і йдуть на об'єднання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Стефанишина Ольга Анатоліївна.

СТЕФАНИШИНА О.А., член Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Прошу передати слово Роману Лозинському.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Роман Михайлович Лозинський.

ЛОЗИНСЬКИЙ Р.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Доброго дня, пані міністре! Дуже дякую вам за ваш виступ. Фракція «Голос» однозначно підтримає всі позитивні і конструктивні ініціативи, щоб децентралізацію було завершено на якомога вищому рівні. І в мене з цього приводу до вас запитання.

Пані міністре, чи не вважаєте ви, що можливість проведення виборів навесні, а не чергових восени, може стати загрозою для логічного і поетапного завершення децентралізації?

Друге запитання. Скажіть, будь ласка, коли буде завершено конкурс на посаду голови ДАБІ? Чи створить міністерство умови для доброчесного бізнесу в некорупційний спосіб отримувати дозволи до моменту призначення нового керівника ДАБІ?

Дякую.

БАБАК А.В. Дякую. Процес децентралізації відбувається нині в межах чинного законодавства, на добровільних засадах. Ми як уряд робимо все можливе, щоб допомогти громадам зробити свій вибір, базуючись саме на критеріях спроможності. А питання проведення виборів — це саме до вас, шановні народні депутати. Я не хочу прогнозувати, що чому загрожує.

Децентралізація рухається своїм шляхом. Зараз це пріоритет уряду. Ми працюємо, долучаємо вас до цієї роботи і очікуємо, що вийдемо на правильні рішення вчасно, не затримуючи, не переносячи ці процеси на наступні роки. Ми не можемо залишатися бідними, ми не повинні жити з 6 тисячами 400 малесенькими громадами, які не спроможні надавати послуги своїм мешканцям. Нам чекати не треба, а вже коли будуть вибори, це рішення за вами.

Щодо ДАБІ. Я вам дякую за запитання. Я хочу озвучити з цієї трибуни дуже важливу інформацію, яка буде важлива для всіх інвесторів в Україні, всіх забудовників, всіх органів місцевого самоврядування. Це та інформація, яку доніс уряду Президент України. Він сказав, що завдання уряду — подолати корупцію в ДАБІ. Ми почали з дій кадрового характеру. Зараз відбувається конкурс на зайняття посади голови ДАБІ. Наразі відбуваються співбесіди. Саме зараз, коли

ми з вами спілкуємося, проходять співбесіди, процес триває. За результатами цього конкурсу буде визначено, хто буде новим очільником ДАБІ.

Будуть і надалі відбуватися зміни в обласних представництвах ДАБІ. Ви бачите, що ϵ ще старі представники в деяких регіонах. Щодо цього питання буде прийнято виважене рішення на підставі інформації, яку ми зараз аналізуємо...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Олег Кулініч. Ввімкніть, будь ласка, мікрофон, з місця.

КУЛІНІЧ О.І., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 147, Полтавська область, самовисуванець). Доброго дня, шановні колеги! Пані Альоно, я думаю, що багатьох мажоритарників цікавить питання фінансування з Державного фонду регіонального розвитку на 2020 рік. Та сума, яку ми бачимо в проекті Державного бюджету — 9,5 мільярда гривень — явно не відповідає вимогам Бюджетного кодексу, її зменшено. Тому конкретне запитання: чи буде ця сума коригуватися протягом 2020 року, чи не зміниться процедура фінансування важливих інфраструктурних об'єктів?

І прокоментуйте, будь ласка, розпорядження № 500-р. Я думаю, що багатьох цікавить і 2019 рік, оскільки заморожено фінансування багатьох об'єктів. Зменшення фінансування турбує багато областей, депутатів-мажоритарників. Як виходити з цієї ситуації? Прокоментуйте, будь ласка.

БАБАК А.В. Як міністр, який відповідає за формування і реалізацію державної регіональної політики, я хочу, щоб цей фонд був половиною нашого бюджету і щоб він став, справді, драйвером зростання економіки в регіонах. Але нині, виходячи з можливостей державного бюджету, урядом визначено суму 9,5 мільярда. Я думаю, що ці кошти будуть спрямовані на пріоритетні проекти, які стануть точками зростання економіки, збільшення кількості робочих місць. Саме за таким принципом ми хочемо формувати та визначати порядок використання коштів цього фонду наступного року.

Внесений до Верховної Ради законопроект про внесення змін до статті 24¹ Бюджетного кодексу України якраз і пропонує дещо змінити принципи фінансування з фонду, щоб дві третини цього бюджету (якщо беремо 9,5 мільярда, то дві третини — це більше 6 мільярдів) були спрямовані на проекти, які відповідають стратегіям регіонального розвитку, а одна третина — на фінансування проектів секторальної підтримки: медицина, освіта, культура тощо. Виходячи з такої пропорції поділу бюджетних коштів, передавати в регіони суми для визначення через конкурси.

Що стосується двох третин, які будуть спрямовані на реалізацію стратегії, то залишається принцип розподілу між областями за демографічними показниками, а вже за секторами — на конкурсних умовах. Важливою стає все-таки стратегія регіонального розвитку і вибір проектів, що відповідають стратегії.

Щодо секторальної підтримки. Відповідно до оптимальної мережі надання публічних сервісів і послуг, ми вважаємо, треба буде відбирати об'єкти секторальної підтримки. Наприклад, опорні школи, а не просто школи, лікарні, що визначені за графіком формування первинної допомоги, тощо. Підтримайте, будь ласка, зміни до статті 24¹, і ми разом будемо вдосконалювати порядок використання коштів на наступний рік відповідно до цих змін.

Щодо розпорядження № 500-р, я знову дуже прошу надати слово для ґрунтовної відповіді міністру фінансів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Цимбалюк Михайло Михайлович.

ЦИМБАЛЮК М.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). «Батьківщина». Шановна пані міністерко, я хочу зосередити вашу увагу на кількох запитаннях.

Перше. Ви, справді, побували на Львівщині, за це ми вдячні уряду. Вважаємо, що це не та оперативність, на яку очікували люди, бо впродовж двох місяців і в Новояворівську, і в Новому Роздолі не проводилося справжньої підготовки до опалювального сезону. І люди хочуть чути конкретно: коли буде тепло?

Друге моє запитання стосується децентралізації. Коли ми говоримо про об'єднані територіальні громади і про те, що обласні ради викинуті з цього процесу, а повноваження є лише в обласних адміністрацій, то кому ви довіряєте більше — обласним адміністраціям, які комплексні програми складали в кабінетах, чи тим людям, яких обирали громадяни. Тобто депутатів обласних рад виключено? Мене цікавлять саме гірські території. Які нормативи? Якщо ви будете...

БАБАК А.В. Шановний народний депутате, ми довіряємо громадам, які висловили бажання добровільно об'єднатися. Саме вони повинні бути в основі цього процесу. На жаль, обласні ради сьогодні не повноцінно представляють інтереси тих громад, які йдуть на об'єднання. Немає пропорційного представництва цих громад у обласних радах. Ми це постійно чуємо і бачимо. Є такі само нарікання з боку громад, які йдуть на об'єднання, що в облраді інтереси їх громад не представлені. Я думаю, що це наш з вами еволюційний шлях, який ми разом пройдемо. Закликаємо вас долучатися до робочих груп, які ми будемо створювати для обговорення перспективних планів у областях, починаючи з наступного місяця. Ми запрошуємо всіх депутатівмажоритарників. Будемо офіційно направляти запрошення, виїжджаючи в регіони для спілкування. Дуже просимо вашої підтримки, нам потрібен ваш досвід спілкування з громадами. Найперше, кому ми довіряємо, це ті громади, які висловили своє бажання про добровільне об'єднання.

Що стосується Нового Роздолу. Шановні колеги, я думаю, що всі розуміють, що таке два місяці, але уряд зміг провести конкурс на посаду управителя для ТЕЦ Нового Роздолу лише в кінці вересня. Є певні процедури, які ми з вами не могли обійти. Ми успадкували 300 мільйонів боргу за газ, 11 мільйонів заборгованості із заробітної плати, 90 мільйонів боргу за електрику.

Шановні, для того щоб зараз ці підприємства не працювали в тому самому режимі, в якому вони працювали минулий рік, накопичивши з коефіцієнтом 2 шалені борги, ми робимо все, щоб вони увійшли в опалювальний сезон. У правовому полі мають бути укладені договори, встановлені формульні принципи розподілу коштів, що надходять від споживачів, на зарплату, на транспортування.

Це режим, який я назвала б архішвидким, виходячи з тих обставин, в яких ми опинилися. Ви знаєте, що ми вперше запустили опалювальний сезон у Смілі в нормальному режимі, ми запустили донбаські підприємства в нормальному режимі без зриву пломб. Ми зробили все, ми запустили всі ТЕЦ. Вперше державні ТЕЦ ми запустили вчасно в опалювальний сезон! Уряд прийняв усі рішення, які мав прийняти протягом місяця до початку опалювального сезону. Всі міста на сьогодні готові до опалювального сезону.

Ситуація, пов'язана з величезними боргами попереднього періоду, критична. Ми нічого не кажемо про те, що ми успадкуємо. Ми діємо зараз. Це оптимальний швидкий режим, в якому ми є. Прошу з розумінням до цього ставитися.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Костенко Роман Васильович, фракція «Голос».

КОСТЕНКО Р.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Прошу передати слово Роману Лозинському.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Роман Михайлович Лозинський.

ЛОЗИНСЬКИЙ Р.М. Пані міністре, ви мене зараз не дуже бачите, але я переконаний, чуєте.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Герус, відійдіть, будь ласка. Не видно промовця.

ЛОЗИНСЬКИЙ Р.М. Я хочу подякувати насправді за ту роботу, в тому числі і консультаційну, яку ви проводите зараз з громадами. Ми як депутати також проводимо такі зустрічі, вони відбулися минулого тижня у Львівській, Тернопільській, Івано-Франківській областях. Ми спілкувалися з громадами в Сокільниках, Щирці, Скалі-Подільській в Борщівському районі, Коломиї, Надвірній.

Скажіть, будь ласка, які ще інструменти, крім зустрічей в регіонах, до яких ми обов'язково долучимося, ви пропонуєте, аби

кожна громада могла висловити своє бачення і щоб ми почули адекватні пропозиції?

Повертаючись до двох попередніх запитань. Ви не відповіли повністю. Якщо депутати призначать вибори на травень, чи не зірветься завершення реформи децентралізації, на вашу думку? І що робити зараз, поки не призначено нового очільника ДАБІ? Як отримати в некорупційний спосіб...

БАБАК А.В. Я почну з останнього запитання щодо корупції в ДАБІ. Про корупцію в ДАБІ знає кожна людина. Я думаю, якщо ми з вами зустрінемося через певний час і хто-небудь скаже, що він пішов з грошима до якихось бек-офісів чи до якихось інших структур, то це і буде відповідь на запитання, чи кадрові рішення, прийняті урядом, насправді сприятимуть усуненню корупції в ДАБІ.

Але не лише кадрові питання подолають корупцію. Має бути прийнято ще багато рішень з оптимізації роботи цієї структури, з внесення змін до процесу здійснення і нагляду, автоматизації процесу отримання дозволів, залучення місцевого самоврядування на етапі введення об'єктів в експлуатацію.

Це комплексні системні рішення, які мають подолати корупцію. Але, на жаль, ми з вами так само успадкували в ДАБІ величезну кількість об'єктів, дозволи на будівництво яких отримано незаконно. І зараз перед урядом величезний виклик: що робити з тими об'єктами, які були збудовані і в яких подекуди живуть люди, але вони були збудовані з порушенням дозвільної документації. Можливо, нам доведеться вийти до вас, шановні народні депутати, і приймати індивідуальне рішення щодо амністії, можливо, демонтажу окремих об'єктів або з розумінням поставитися до публічних конфліктів у місцях, де збудовані ці об'єкти, виходити на громадські слухання і приймати рішення.

Це комплексна система реформа, на яку ми націлені рішуче. Прем'єр-міністр особисто бере участь у цьому процесі. Президентом на вищому рівні дав згоду долучити всі правоохоронні органи до подолання корупції в ДАБІ. Я думаю, про це важливо сказати сьогодні з цієї трибуни.

Що стосується виборів. Якщо йдемо на вибори, то бажано, щоб ми йшли на вибори на новій адміністративно-територіальній основі, коли базовим рівнем ϵ громада...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, а можна хвилину тиші в залі. Зупиніть, будь ласка, час міністру. Коли був перший місяць роботи... Пане Тищенко, я попросив 1 хвилину (Шум у залі).

Шановні колеги! Колеги! Фракція «Слуга народу», будь ласка, хвилину тиші можна?

Усі були дуже збентежені, коли до нас не приходив уряд на «годину запитань до Уряду». Зараз стоїть міністр, доповідає, бажаючих слухати в залі не так багато... Почекайте, я сказав «не так багато», а не «немає». Якщо це нецікаво, то давайте не будемо витрачати свого часу, часу уряду і не будемо запрошувати уряд до Верховної Ради України. Якщо це потрібно, давайте слухати відповіді на ті запитання, які ставлять ваші колеги. Давайте поважати одне одного. Сядьте, будь ласка! (Шум у залі).

Будь ласка, займіть свої місця, у нас сьогодні не такий насичений день. Трибуну вище поставити? Я думаю, що вища трибуна — це не вища культура. Дякую.

Ввімкніть, будь ласка, мікрофон Кучеренка Олексія Юрійовича.

Вибачте, ви не відповіли? Відповіли. Вибачте, але на відповідь відведено 2 хвилини, час було вичерпано.

Ввімкніть, будь ласка, мікрофон Олексія Юрійовича Кучеренка.

КУЧЕРЕНКО О.Ю., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую, пане Голово. Шановна пані міністерко, дякую за ваш виступ. Немає сумнівів у неминучості процесу децентралізації. Це основа становлення територіальних громад, але основою територіальних громад є так само й інфраструктура. До вас два конкретних запитання.

Нині 6 мільйонів домогосподарств потерпають від газорозподільчих компаній, які виставляють їм рахунки із так званими морозними

коефіцієнтами. За моїми даними, це сума приблизно 12-14 мільярдів гривень. Чому досі не призупинено цей ганебний процес? Можна рестуктуризувати борги, але не можна їх накопичувати. Це перше.

І друге. Ви здійснили децентралізацію тарифів. Це призвело до того, що в десятках міст тарифи нині завищені у півтора-два рази. Яке ваше бачення? Держава буде контролювати тарифний процес чи ні?

Дякую.

БАБАК А.В. Відповідно до Закону «Про місцеве самоврядування в Україні» повноваження із забезпечення громадян житловокомунальними послугами є повноваженнями органів місцевого самоврядування. Держава володіє лише окремими об'єктами, через які надаються людям послуги. Переважно всі об'єкти теплоенергетики, водопостачання знаходяться у власності територіальних громад. Уряд вважає, що мають бути повноцінно реалізовані повноваження місцевого самоврядування в питаннях управління своїм майном.

Щоб забезпечити належне інвестування в об'єкти інфраструктури, громади повинні щонайменше приймати рішення зі стратегії розвитку своїх підприємств та інвестиційні плани. Наразі регулювання через НКРЕКП обмежується лише річним періодом планування. Жодне місто, жоден мер не знає, як він може укласти договір на залучення інвестицій в об'єкти комунальної інфраструктури, не розуміючи, що буде відбуватися з тарифами під час реалізації такого інвестиційного плану. Такого не може відбуватися надалі. Має бути узгоджено повноваження тих, хто приймає рішення про інвестування, про виділення дотацій з місцевого бюджету на підтримку громадян, і тих, хто приймає рішення про тарифи.

Держава буде контролювати лише в тій частині, в якій вона повинна здійснювати нагляд і контроль: у частині енергетичного нагляду і контролю, оплати праці, виділення коштів субсидій на цільове і адресне їх спрямування у сфері житлово-комунальних послуг. Я розумію, ви говорите про державну і житлову інспекцію. Я як міністр підтримаю ідею створення житлово-комунальної інспекції в частині чітких повноважень щодо можливості звернення громадян з питань якості послуг, обліку, щоб не було потреби вирішувати

їх в судах, а щоб існував орган, який швидше допомагав би людям з'ясовувати питання перехідного етапу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Кабаченко Володимир Вікторович. Івченко Вадим Євгенович.

ІВЧЕНКО В.Є., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Пані Альоно, ви знаєте, у нас на сьогодні є два види громад: ті, які об'єдналися, і ті, які не об'єдналися.

Наведу приклад. Чернігівка Запорізької області, Чернігівська ОТГ. Там діє районна державна адміністрація з безліччю чиновників. Там діє районна рада. ОТГ створена повністю в межах району. Треба швидше прийняти закони, щоб саме ОТГ розпоряджалися і комунальною власністю, і землями, і всім майном. І потрібно зробити так, щоб ні районна рада, ні районна адміністрація більше не мали повноважень на території об'єднаної територіальної громади. Це перше.

Друге. Зверніть увагу: дуже багато висновків про добровільні об'єднання зависло в обласних державних адміністраціях. Із цим треба щось робити. Це добровільні об'єднання, багато цих громад ϵ спроможними.

Дякую.

БАБАК А.В. Дуже вам дякую за ці важливі слова. Сьогодні під головуванням Прем'єр-міністра відбуваються регулярні селекторні наради з головами обласних адміністрацій, яким ставиться вимога провести всі погоджувальні наради і максимально сформувати перспективні плани областей для 100-відсоткового покриття ними територій України, щоб рішення не зависали саме в ОДА.

Щодо районів. Ви знаєте, насправді, питання визначення районів — це виключно компетенція Верховної Ради України. Уряд може внести на розгляд Верховної Ради України законопроект про визначення меж районів, щоб процес оптимізації чисельності служб відбувався якомога швидшими темпами. Ми можемо піти цим шляхом.

Але сьогодні в межах чинного законодавства уряд прийняв рішення про оптимізацію чисельності персоналу, окремі рекомендації — у проекті постанови № 606, в якому виписано пропозиції щодо зміни оптимальної структури в тих 22 районах, які я називала, де межі району повністю співпадають з ОТГ, щоб скоротити структуру районних адміністрацій, виходячи з повноважень, щоб не було дублювання цих повноважень, марнотратства державних бюджетних коштів.

У нас є різні підходи до вирішення цього питання, а сьогодні ми діємо в межах законодавства. Міністр Кабінету Міністрів уже направив усі пропозиції в області щодо проведення оптимізації чисельності, виходячи з реальної ситуації.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Папієв Михайло Миколайович, «Опозиційна платформа – За життя» .

ПАШЄВ М.М., секретар Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа — За життя»). Дякую. Шановний пане Голово! Шановні народні депутати України! Шановні громадяни України! Я насамперед звертаюся до Голови Верховної Ради України. Шановний пане народний депутате, не відволікайте Голову! Пане Голово!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вибачте.

ПАПІЄВ М.М. Ви самі вже переконалися в неефективності цієї так званої години запитань до Уряду. Ви подивіться на ложу уряду. Прем'єр-міністра обліпили оці «рішали», він абсолютно не має можливості слухати. Таке враження, що «година запитань до Уряду»...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Прем'єр-міністре, до вас звертається народний депутат!

ПАПІЄВ М.М. Панове «рішали»! Звільніть, будь ласка, ложу уряду!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги!

ПАПІЄВ М.М. Я звертаюся до Прем'єр-міністра.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги! Вони навіть не чують.

ПАПІЄВ М.М. Ви можете забезпечити, щоб Прем'єр-міністр і урядовці працювали, щоб оці «рішали» не відволікали їх, і щоб вони слухали запитання народних депутатів України?

У мене одне запитання до Прем'єр-міністра. Коли буде підписано Угоду про транзит газу?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я думаю, що буде коректно так само слухати народних депутатів, коли вони звертаються до уряду (Шум у залі). Я не чую. Ввімкніть, будь ласка, мікрофон Папієва Михайла Миколайовича. Я не чую вас, вибачте.

ПАПІЄВ М.М. Я ще раз ставлю запитання. Ми слухали Альону Валеріївну про децентралізацію, про те, в який спосіб будуть вирішуватися бюджетні питання територіальних громад. Це суцільний обман, тому що на сьогодні левова частка бюджетів територіальних громад витрачається на оплату завищених житлово-комунальних тарифів за бюджетні організації.

У державному бюджеті на наступний рік передбачено 3 мільярди доларів надходжень від транзиту російського газу через територію України газотранспортною системою до країн Європи. Фактично НАК «Нафтогаз України» провалив питання переговорів. І я звертаюся до Прем'єр-міністра України, адже це сфера вашої відповідальності. Нам треба щоб ви дали чітку відповідь: коли буде підписано угоду і коли до Державного бюджетну України в наступному році надійдуть 3 мільярди доларів? Інакше це все... (Оплески).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Час вичерпано, Михайле Миколайовичу.

Ввімкніть, будь ласка, мікрофон Прем'єр-міністру України. Пане Гончарук.

ГОНЧАРУК О.В., *Прем'єр-міністр України*. Шановний народний депутате, відповідь на ваше запитання така. Угода підписується не лише українською стороною. Для того щоб вона була підписана, нам треба домовитися про умови цієї угоди. Ми робимо все для того, щоб угоду було підписано в максимально стислі терміни. Для цього, дякуємо вам, шановні народні депутати, що вчора ви прийняли важливий закон про анбандлінг НАК «Нафтогаз України», це наближає нас до мети. У нас регулятор працюватиме за європейським правилами, що дасть нам можливість апелювати до наших європейських партнерів, союзників і виступати із спільною позицією на переговорах.

Переговори тривають. Як ви добре знаєте, з Російською Федерацією у нас, м'яко кажучи, не найпростіші відносини. І з'явилася ця проблема не вчора і не позавчора. Чіткого терміну підписання нової угоди я вам назвати не можу, бо для цього потрібно, щоб її підписала і російська сторона. Коли ми досягнемо домовленості про підписання, буде видно, але ми зараз відстоюємо українські інтереси. Це означає, що ми будемо вимагати довгострокового контракту і гарантій транзиту в достатньому обсязі, а не на один рік, для обслуговування газотранспортної системи.

Тому чітку дату вам зараз ніхто не назве. Але ми — і НАК «Нафтогаз України», і уряд, а також за підтримки команди Президента, робимо все від нас залежне, щоб угоду було підписано якнайшвидше.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, час на запитання до уряду вичерпано. Я дякую колегам.

Дякую, пане Прем'єр-міністре. Дякую урядовцям.

Переходимо до наступного питання...

Увімкніть мікрофон Геращенко.

ГЕРАЩЕНКО І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановний пане Голово! Шановні колеги! Ви знаєте, депутати нашої фракції так само, як колеги з «Батьківщини», «Голосу», «Опозиційної платформи — За життя» вже скоро знатимуть депутатів «Слуги народу» за спинами. Ми вперше опинилися в ситуації, коли меншість — опозиція — відділена від залу просто спинами колег. Немає жодного обговорення законопроекту, жодного слухання у Верховній Раді, коли ми можемо бачити промовця на трибуні, а не спини колег. У цьому абсолютна провина правлячої партії, яка наполягала саме на такому розташуванні фракцій, коли ми розподіляли сектори сесійної зали.

Але ми звертаємося до вас як до головуючого. Ви Голова всієї Верховної Ради. Не коментуйте, будь ласка, виступів наших колег, ви це весь час робите. Будь ласка, наведіть порядок в залі, щоб депутати сиділи на місцях і щоб ми бачили ваші обличчя, а не спини ваших колег.

Дуже дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Переходимо до наступного питання порядку денного. Відповідно до статті 25 Регламенту Верховної Ради України у п'ятницю ми маємо 30 хвилин на оголошення запитів.

Слово надається заступнику Голови Верховної Ради України Кондратюк Олені Костянтинівні.

Веде засідання заступник Голови Верховної Ради України КОНДРАТЮК О.К.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пане Голово. Отже, впродовж пленарного тижня народні депутати внесли 203 депутатських запити. Перший запит надійшов на ім'я Президента України. Спочатку ми маємо проголосувати щодо підтримки запиту не менше ніж однією

третиною голосів народних депутатів від конституційного складу Верховної Ради України.

Шановні колеги, на відкрите поіменне голосування ставиться пропозиція про підтримку запиту Андрія Лопушанського — до Президента України щодо невиконання Указу Президента України № 543/2019 від 22 липня 2019 року «Про розвиток регіону українських Карпат». Прошу визначатися і голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 94$.

Запит не набрав 150 голосів, тому пропоную переходити до зачитування запитів народних депутатів України.

Ольги Савченко – до прокурора міста Києва щодо бездіяльності посадових осіб Голосіївського управління поліції Головного управління Національної поліції у місті Києві.

Івана Шинкаренка та Олександра Ткаченка — до Міністерства внутрішніх справ України, Національної поліції України, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, Державного бюро розслідувань, Генеральної прокуратури України стосовно перевірки фактів неналежного проведення досудового розслідування у кримінальному провадженні.

Олександра Горобця – до тимчасово виконуючої обов'язки голови Національного агентства з питань запобігання корупції України, Генерального прокурора щодо знищення Державного підприємства «Укрспирт» шляхом нанесення збитків від закупівлі товарів за завищеними цінами.

Андрія Кота — до Прем'єр-міністра України щодо перевірки обставин та врахування відомостей у зв'язку з призначенням Сергія Блескуна виконуючим обов'язки директора Державного підприємства «Укрспирт».

Андрія Кота — до міністра внутрішніх справ України, директора Державного бюро розслідувань, директора Національного антикорупційного бюро України, Генерального прокурора щодо відкриття кримінального провадження стосовно Сергія Блескуна та перевірки відомостей у зв'язку з його призначенням виконуючим обов'язки директора Державного підприємства «Укрспирт».

Ігоря Гузя – до Прем'єр-міністра України щодо питання відшкодування бюджетним та небюджетним установам фактичних витрат на виплату середнього заробітку мобілізованим працівникам. Ігоря Гузя — до тимчасово виконуючої обов'язки голови Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів, міністра енергетики та захисту довкілля України щодо можливої надзвичайної екологічної ситуації на місці розташування озера Лісне Володимир-Волинського району Волинської області та необхідності проведення відповідної перевірки.

Володимира Кабаченка — до Комітету Верховної Ради України з питань бюджету, Кабінету Міністрів України, Міністерства фінансів України щодо забезпечення фінансування медичного закладу.

Єлізавети Богуцької — до міністра охорони здоров'я України щодо проблемних питань дитячого хірургічного відділення «Міський онкологічний диспансер міста Краматорська».

Олександра Куницького – до міністра внутрішніх справ України щодо проведення перевірки стосовно дотримання законності Головним сервісним центром МВС України при впровадженні тестів для водіїв.

Сергія Гривка — до голови правління публічного акціонерного товариства «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України» щодо загальних показників газовидобування та газоспоживання.

Андрія Ніколаєнка та Ольги Бєлькової — до Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку щодо надання інформації стосовно ситуації, що склалася навколо розкриття регульованої інформації та подачі звітності та/або адміністративних даних учасниками фондового ринку до Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку.

Вікторії Кінзбурської — до міністра охорони здоров'я України щодо недостатнього рівня забезпечення препаратами інсуліну пацієнтів, які потребують інсулінотерапії.

Ігоря Василіва — до міністра фінансів України щодо необхідності виділення коштів (субвенції) з Державного бюджету України на придбання медичного обладнання комунальним закладам Підволочиського та Лановецького районів Тернопільської області.

Ігоря Василіва — до начальника Управління Держпраці у Тернопільській області щодо необхідності проведення інспекційного відвідування.

Юрія Бойка — до голови правління Пенсійного фонду України щодо надання інформації про обсяги та структуру заборгованих

пенсійних виплат людям, які перебувають на обліку Пенсійного фонду і проживають на непідконтрольних Україні територіях Донецької та Луганської областей, внутрішньо переміщеним особам (ВПО), а також іншим категоріям постраждалого від конфлікту населення.

Богдана Кицака – до Прем'єр-міністра України, міністра фінансів України, міністра розвитку громад та територій України, міністра інфраструктури України щодо виділення коштів на реконструкцію аеродромного комплексу ДП «Міжнародний аеропорт «Житомир» імені С.П.Корольова».

Богдана Кицака — до Прем'єр-міністра України, міністра охорони здоров'я України щодо покращення соціального забезпечення, поліпшення якості життя дітей, хворих на цукровий діабет.

Антоніни Славицької — до міністра охорони здоров'я України щодо вжиття протиепідемічних та профілактичних заходів з метою недопущення ускладнення ситуації із захворюванням на дифтерію.

Групи народних депутатів (Павленко, Геращенко, Іонова) — до міністра культури, молоді та спорту України щодо порядку та обсягів фінансування з Державного бюджету України Національного заслуженого академічного українського народного хору України імені Г.Г. Верьовки.

Групи народних депутатів (Геращенко, Іонова, Павленко) — до міністра закордонних справ України щодо ініціювання проведення переговорів з Туреччиною на предмет включення до турецьких санкційних списків всіх депутатів Державної Думи Федеральних Зборів Російської Федерації, незаконно обраних у 2016 році від Криму, та про заходи із запобігання визнанню на міжнародній арені незаконної анексії Автономної Республіки Крим та міста Севастополь Російською Федерацією.

Андрія Бобляха — до Генерального прокурора України щодо необхідності проведення службової перевірки діяльності сільського голови села Ковалівка Полтавського району Полтавської області Бублика Олександра Васильовича та його брата — народного депутата України VII-VIII скликань Бублика Юрія Васильовича за фактом зловживання владою та службовим становищем.

Дмитра Припутня – до міністра внутрішніх справ України, Генерального прокурора щодо можливої причетності працівників

Головного управління Національної поліції в Харківській області до незаконного заволодіння транспортними засобами громадян.

Івана Шинкаренка та Олександра Ткаченка — до Кабінету Міністрів України, Міністерства соціальної політики України, Міністерства розвитку громад та територій України, Міністерства охорони здоров'я України, Національної поліції України, Генеральної прокуратури України, Одеської обласної державної адміністрації щодо вирішення соціально-економічних питань розвитку окремих районів Одеської області.

Групи народних депутатів (Мошенець, Шинкаренко, Ткаченко) — до Національного антикорупційного бюро України, Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, Генеральної прокуратури України щодо надання інформації про стан досудового розслідування у кримінальних провадженнях.

Тетяни Грищенко – до Прем'єр-міністра України, міністра соціальної політики України щодо внесення змін до Положення про порядок призначення житлових субсидій.

Групи народних депутатів (Богуцька, Богданець та інші, усього 56 народних депутатів) — до міністра внутрішніх справ України щодо дитячого притулку «Світанок».

Соломії Бобровської — до голови Державного комітету телебачення і радіомовлення України щодо покриття телерадіомовлення в окремих регіонах України.

Олексія Кучеренка — до Прем'єр-міністра України щодо стану виконання Постанови Кабінету Міністрів України від 26 червня 2019 року № 560, якою встановлені граничні ціни/тарифи на деякі житлово-комунальні послуги.

Олексія Кучеренка — до виконуючого обов'язки голови правління «Національної енергетичної компанії «Укренерго» щодо стану об'єднання енергосистеми України з мережею енергосистем європейських країн.

Соломії Бобровської та Лесі Василенко — до міністра юстиції України щодо використання державних коштів на закупівлю юридичних послуг у справі «Андреа Рокеллі та інші проти України».

Павла Халімона — до Директора Національного антикорупційного бюро України, Директора Державного бюро розслідувань, Генерального прокурора України щодо проведення перевірки

неправомірної діяльності колишнього першого заступника Генерального прокурора України.

Юрія Кісєля — до Прем'єр-міністра України, міністра охорони здоров'я України щодо забезпечення потреб комунального закладу «Криворізька станція швидкої медичної допомоги» Дніпропетровської обласної ради» сучасним санітарним автотранспортом у кількості 23 одиниці з метою належного медичного обслуговування населення міст Кривий Ріг, Жовті Води, П'ятихатки, Апостолове, Зеленодольськ та інших населених пунктів Дніпропетровщини.

Юрія Кісєля — до Прем'єр-міністра України, міністра інфраструктури України щодо вирішення на користь місцевої громади міста Кривий Ріг питання стосовно виділення з Державного бюджету України коштів у розмірі 100 мільйонів гривень на розвиток та покращення інфраструктури міжнародного аеропорту «Кривий Ріг» з метою забезпечення розвитку пасажирських та вантажних перевезень.

Сергія Буніна — до Прем'єр-міністра України щодо неефективного управління і численних зловживань з боку посадових осіб Державного підприємства «Украерорух».

Михайла Цимбалюка — до Прем'єр-міністра України про недопущення реорганізації та необхідності збереження комунального некомерційного підприємства Львівської обласної ради «Львівська обласна дитяча клінічна лікарня «Охматдит».

Ігоря Колихаєва — до голови Херсонської обласної державної адміністрації щодо сприяння виділенню коштів на реалізацію проекту «Капітальний ремонт приміщень та внутрішніх мереж частини будівлі комунального закладу «Високопільська центральна районна лікарня».

Ігоря Колихаєва — до Прем'єр-міністра України, голови правління публічного акціонерного товариства «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України», міністра енергетики та захисту довкілля України щодо завершення будівництва підвідного міжселищного газопроводу високого тиску села Бургунка Бериславського району Херсонської області.

Михайла Бондаря — до начальника Служби автомобільних доріг у Львівській області, начальника Управління патрульної поліції у Львівській області, тимчасово виконуючого обов'язки директора Департаменту дорожнього господарства, транспорту та зв'язку Львівської обласної державної адміністрації щодо перенесення шумової

полоси на міжнародній трасі Київ — Чоп на початок населеного пункту Буськ або встановлення протишумових екранів для забезпечення комфортних умов проживання мешканців.

Михайла Бондаря – до начальника Головного управління Пенсійного фонду України у Львівській області щодо інформації про трудовий стаж Дмитра Горпенюка, Бродівський район Львівської області.

Олександра Бакумова — до голови Державної прикордонної служби України, міністра внутрішніх справ України щодо включення Харківської окремої авіаційної ескадрильї Державної прикордонної служби України до переліку військових частин над якими здійснюється шефство.

Олександра Бакумова — до міністра освіти і науки України, директорки Департаменту освіти Харківської міської ради, директорки Департаменту науки і освіти Харківської обласної державної адміністрації щодо соціального забезпечення вчителів та матеріально-технічного забезпечення загальноосвітніх навчальних закладів міста Харкова.

Ірини Констанкевич — до Прем'єр-міністра України щодо вжиття невідкладних заходів для дослідження та вирішення проблеми обміління озера Світязя та Шацького поозер'я у Волинській області.

Ірини Констанкевич — до Прем'єр-міністра України щодо фінансування реконструкцій та капітальних ремонтів амбулаторій загальної практики сімейної медицини в рамках спільного з Міжнародним банком реконструкції та розвитку проекту «Поліпшення охорони здоров'я на службі у людей».

Групи народних депутатів (Геращенко, Іонова, Павленко) — до міністра внутрішніх справ України щодо розслідування факту побиття вихідця з Африки у столичному супермаркеті «АТБ» та вжиття заходів з протидії проявам расизму і дискримінації.

Володимира Арешонкова — до Прем'єр-міністра України щодо правового врегулювання питання приватизації земельної ділянки громадянами, які є співвласниками житлового будинку з кількома власниками, не мають окремої адреси і не можуть отримати згоди одного зі співвласників будинку.

Володимира Арешонкова – до Прем'єр-міністра України щодо фінансового забезпечення громадянам пільги на безкоштовний проїзд у громадському транспорті.

Дмитра Чорного — до Прем'єр-міністра України щодо термінового ремонту аварійних ділянок автомобільної дороги за напрямком Кривий Ріг — Жовті Води — П'ятихатки.

Дмитра Чорного – до Прем'єр-міністра України щодо термінового капітального ремонту доріг за напрямками Вільногірськ – Верхньодніпровськ, Вільногірськ – Дмитрівка та Дмитрівка – Пушкарівка.

Ігоря Мурдія — до міністра інфраструктури України щодо усунення порушень трудового законодавства в УДП «Укрінтеравтосервіс».

Анатолія Костюха — до директора Державного архіву Закарпатської області щодо надання інформації про перелік користувачів та власників підвального приміщення, яке знаходиться за адресою: місто Ужгород, вулиця Бращайків, 7.

Роксолани Підласої — до міністра фінансів України щодо збільшення видатків Фонду державного майна України на 2020 рік.

Сергія Льовочкіна — до Прем'єр-міністра України щодо поглиблення кризових явищ у промисловості.

Анни Скороход – до голови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг про надання інформації та її документального підтвердження.

Павла Мельника — до міністра енергетики та захисту довкілля України, голови Національної поліції України, голови Запорізької обласної державної адміністрації щодо екологічної ситуації в Якимівському районі Запорізької області, що виникла в результаті скидання шахтних вод у ставок-випарник, розташований на території Кирилівської селищної об'єднаної територіальної громади, в межах Утлюцького лиману Азовського моря.

Владислава Бородіна — до Прем'єр-міністра України щодо виділення коштів з резервного фонду державного бюджету для продовження фінансування реконструкції колектору в місті Новомосковську Дніпропетровської області.

Владислава Бородіна — до Прем'єр-міністра України щодо виділення коштів з резервного фонду державного бюджету для ремонту

аварійного шляхопроводу по вулиці Гетьманській у місті Новомосковську Дніпропетровської області.

Олександра Куницького – до Прем'єр-міністра України щодо перегляду Постанови Кабінету Міністрів України № 1049 в частині використання бюджетів обласних рад на фінансування ветеранських організацій.

Лади Булах – до міністра охорони здоров'я України щодо імплементації Міжнародної класифікації хвороб (МКХ-11).

Лариси Білозір — до Кабінету Міністрів України, Міністерства фінансів України щодо термінового відновлення фінансування заходів соціально-економічного розвитку окремих територій у частині зареєстрованих в органах казначейства бюджетних зобов'язань станом на 30 жовтня 2019 року.

Софії Федини — до Служби безпеки України, Міністерства внутрішніх справ України, Генеральної прокуратури України щодо бездіяльності місцевих органів влади, правоохоронних та контролюючих органів у питанні захисту екологічних прав жителів міста Богуслава за наслідками небезпечної діяльності НВП «Темп».

Павла Фролова – до міністра культури, молоді та спорту України, Київського міського голови щодо вжиття невідкладних заходів зі збереження «Ділянки прибережного міського кварталу Середньовічного Києва» на Поштовій площі як пам'ятки національного значення.

Павла Фролова – до Прем'єр-міністра України щодо вжиття заходів зі спрощення процедури отримання першого паспорта громадянина України особами, які мешкають на тимчасово окупованих територіях України.

Арсенія Пушкаренка – до Прем'єр-міністра України щодо збалансованості місцевих бюджетів.

Арсенія Пушкаренка — до Міністерства енергетики та захисту довкілля України, Національної поліції України, Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України, Житомирської обласної державної адміністрації щодо необхідності проведення комплексного розслідування за фактом загибелі риби в річках Уж та Хомора на території Житомирської області та вжиття необхідних заходів реагування для припинення подальшого розвитку екологічної катастрофи та притягнення винних осіб до відповідальності.

Групи народних депутатів (Климпуш-Цинцадзе, Геращенко та інші, усього п'ять народних депутатів) — до Прем'єр-міністра України щодо виключення гендерно-правової та антидискримінаційної експертиз проектів нормативно-правових актів відповідно до прийнятих змін до Регламенту Кабінету Міністрів України від 9 жовтня 2019 року.

В'ячеслава Рубльова — до тимчасово виконуючої обов'язки голови Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів, міністра освіти та науки України щодо внесення змін до Державних санітарних правил і норм влаштування, утримання загальноосвітніх навчальних закладів та організації навчально-виховного процесу ДСанПіН 5.5.2.008-0.

Антона Кіссе – до Прем'єр-міністра України щодо ремонту автомобільної дороги від міста Болград до контрольно-пропускного пункту «Нові Трояни».

Олександра Горенюка – до Одеського міського голови щодо вжиття заходів, спрямованих на захист отримання можливості відвідування дітьми гуртків, секцій, клубів у місті Одесі.

Олександра Гереги – до Прем'єр-міністра України щодо необхідності приведення розмірів пенсійного забезпечення у відповідність із частиною другою статті 13 Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб».

Сергія Штепи — до міністра енергетики та захисту довкілля України щодо тяжкої екологічної ситуації в Запоріжжі, пов'язаної з забрудненням атмосферного повітря.

Андрія Костіна — до тимчасово виконуючого обов'язки голови Полтавської обласної державної адміністрації щодо надання жилого приміщення для сім'ї Ніни Онопко відповідно до рішення Октябрського районного суду міста Полтави від 28 лютого 2001 року.

Лариси Білозір — до Міністерства соціальної політики України, Міністерства у справах ветеранів, тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України щодо спрощення процедури надання статусу члена сім'ї загиблого для членів родин померлих учасників АТО.

Вікторії Кінзбурської — до виконуючого обов'язки голови Державної архітектурно-будівельної інспекції України, виконуючого обов'язки начальника Головного управління Держпродспоживслужби в Харківській області щодо діяльності виробничих потужностей ТОВ

«Салтівський м'ясокомбінат» на прибудинковій території житлового будинку в спальному районі міста Харкова по вулиці Краснодарській, 171-б.

Жана Беленюка – до Прем'єр-міністра України щодо затвердження типових штатів для закладів спеціалізованої освіти І-ІІІ ступенів спортивного профілю із специфічними умовами навчання.

Жана Беленюка – до Прем'єр-міністра України щодо врегулювання питання сплати за навчання у школах-інтернатах.

Зіновія Андрійовича — до Прем'єр-міністра України, міністра інфраструктури України, міністра фінансів України щодо капітального ремонту дороги C-090902 Надвірна — Ланчин.

Зіновія Андрійовича — до Прем'єр-міністра України, міністра інфраструктури України, міністра фінансів України щодо завершення будівництва дитячого садка в селі Білі Ослави Надвірнянського району Івано-Франківської області.

Тетяни Грищенко – до Прем'єр-міністра України, міністра оборони України щодо передачі у комунальну власність Городоцької селищної ради Радомишльського району Житомирської області земельної ділянки та іншого рухомого і нерухомого майна в межах населеного пункту, який перебуває на балансі Міністерства оборони України, та газифікації селища.

Дмитра Шенцева – до міністра внутрішніх справ України, Генерального прокурора щодо фактів незаконного видобутку піску в районі села Шестакове Вовчанського району Харківської області.

Альони Шкрум – до Керівника Офісу Президента України щодо надання інформації про реорганізацію Адміністрації Президента України та статус працівників у Офісі Президента України.

Андрія Лопушанського...

РАЗУМКОВ Д.О. Шановні колеги, 1 хвилина.

Шановні колеги, оголошення. Народний депутате Бакумов! А можна ваше обличчя побачити, а не інші частини тіла? Дякую.

Шановні колеги, звертаюся до голів фракцій: прошу зібратися у моєму кабінеті на нараду. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Андрія Лопушанського — до Прем'єр-міністра України щодо активізації діяльності у сфері охорони культурної спадщини.

Анни Колісник – до виконуючого обов'язки голови Державної фіскальної служби України про надання інформації щодо показників роботи ДФС.

Олександра Літвінова – до голови Національної поліції України щодо бездіяльності посадових осіб правоохоронних органів Харківської області.

Сергія Швеця – до Генерального прокурора щодо вжиття заходів реагування на порушення чинного законодавства...

Я вам не заважаю, пане Артуре?

... у сфері службової діяльності, вчинені головою та посадовими особами Київської міської державної адміністрації.

Юрія Павленка — до міністра соціальної політики України про виконання вимог законодавства стосовно створення прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу.

Юрія Павленка — до Прем'єр-міністра України про виконання вимог статей 1, 30, 30^1 Закону України «Про охорону дитинства» в частині захисту дітей, які перебувають у зоні воєнних дій, та дітей, які постраждали внаслідок збройного конфлікту.

Степана Кубіва — до Прем'єр-міністра України щодо необхідності невідкладного врегулювання проблеми стрімкого зростання заборгованості із виплати заробітної плати.

Степана Кубіва — до Прем'єр-міністра України щодо стану виконання доручення Президента України про скорочення обсягу видатків на утримання чиновників.

Олександра Аліксійчука — до Прем'єр-міністра України, тимчасово виконуючого обов'язки голови Державної екологічної інспекції України, першого заступника голови Державного агентства водних ресурсів України, міністра енергетики та захисту довкілля України, Генерального прокурора, тимчасово виконуючого обов'язки голови Тернопільської обласної державної адміністрації, голови Рівненської обласної державної адміністрації, голови Львівської обласної державної адміністрації щодо вирішення питання зменшення скидів у річку Іква. Романа Іванісова — до Генерального прокурора щодо незаконного виділення земельних ділянок сільськогосподарського призначення на території ради невідомим особам.

Володимира Іванова — до виконуючого обов'язки начальника Головного управління Держгеокадастру у Херсонській області, Іванівського селищного голови Іванівського району Херсонської області, голови Іванівської районної ради Іванівського району Херсонської області, голови Іванівської районної державної адміністрації Херсонської області щодо надання відомостей про землі в межах Іванівського району Херсонської області з метою аналізу організації їх раціонального використання, а також забезпечення права громадян на одержання земельних ділянок у межах норм безоплатної приватизації.

Володимира Іванова — до виконуючого обов'язки начальника Головного управління Держгеокадастру в Херсонській області, голови Верхньорогачицької районної ради Херсонської області, голови Верхньорогачицької районної державної адміністрації Херсонської області щодо надання відомостей про землі в межах Верхньорогачицького району Херсонської області з метою аналізу організації їх раціонального використання, а також забезпечення права громадян на одержання земельних ділянок в межах норм безоплатної приватизації.

Валерія Давиденка — до Прем'єр-міністра України щодо надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам Чернігівської області на здійснення заходів соціально-економічного розвитку.

Валерія Давиденка — до Прем'єр-міністра України, міністра енергетики та захисту довкілля України, голови Київської обласної ради, голови Київської обласної державної адміністрації щодо сприяння ефективній діяльності відокремленого підрозділу Національного університету біоресурсів і природокористування України «Боярська лісова дослідна станція».

Павла Мельника — до міністра фінансів України щодо інформування про динаміку надходжень від екологічного податку та інших грошових стягнень за шкоду, заподіяну порушенням законодавства про охорону навколишнього природного середовища внаслідок господарської та іншої діяльності, до бюджетів усіх рівнів, а також надання думки фахівців стосовно розробки відповідних проектів законів України щодо зміни ставок цих податків.

Групи народних депутатів (Іванісов, Культенко та інші, усього 62 народні депутати) — до Генерального прокурора щодо неможливості подальшого перебування Костянтина Кулика на посаді у Генеральній прокуратурі України.

Бориса Приходька — до міністра розвитку громад та територій України, голови правління Публічного акціонерного товариства «Чернігівгаз», голови правління Акціонерного товариства «Чернігівобленерго» щодо здійснення платежів за житлово-комунальні послуги сільським населенням Чернігівської області.

Мар'яни Безуглої — до Київського міського голови про розвиток водної системи каскаду озер та річки Почайна з облаштуванням паркової зони в Оболонському районі міста Києва.

Ігоря Негулевського — до Управління інфраструктури Миколаївської обласної державної адміністрації щодо здійснення ремонту понтонного мосту в Снігурівському районі Миколаївської області.

Ігоря Негулевського – до Кабінету Міністрів України, Державної казначейської служби України, Міністерства фінансів України щодо відновлення фінансування заходів соціально-економічного розвитку та програм і проектів, що фінансуються з Державного фонду регіонального розвитку.

Артема Дубнова – до голови Антимонопольного комітету України, виконуючої обов'язки голови Державної аудиторської служби України щодо проведення аудиторської перевірки.

Оксани Савчук — до голови Комітету Верховної Ради України з питань науки, освіти та інновацій, Прем'єр-міністра України, міністра освіти і науки України щодо вжиття заходів реагування з метою недопущення порушення гарантованих Конституцією України прав працівників закладів освіти.

Оксани Савчук – до Прем'єр-міністра України, міністра фінансів України щодо вжиття заходів реагування з метою забезпечення в повному обсязі освітньою та медичною субвенціями місцевих бюджетів.

Геннадія Вацака — до Кабінету Міністрів України, Міністерства аграрної політики та продовольства України, Міністерства фінансів України щодо необхідності державної підтримки сільськогосподарських товаровиробників: особистих селянських і фермерських господарств та населення.

Геннадія Вацака — до Кабінету Міністрів України, Державної казначейської служби України, Міністерства фінансів України щодо відновлення фінансування заходів соціально-економічного розвитку.

Олександра Аліксійчука — до Прем'єр-міністра України, заступника голови Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру, директора Національного антикорупційного бюро України, міністра внутрішніх справ України, Генерального прокурора щодо викорінення корупційних ризиків і схем.

Олексія Жмеренецького – до міністра розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України, Голови Служби безпеки України щодо перерозподілу видатків між бюджетними програмами та сплати Товариству з обмеженою відповідальністю «АБІ УКРАЇНА» заборгованості за постачання ліцензованого програмного забезпечення органів виконавчої влади у 2013 році.

Олексія Жмеренецького — до Кабінету Міністрів України, міністра інфраструктури України, голови Наглядової ради акціонерного товариства «Укрзалізниця» щодо надання інформації.

Групи народних депутатів (Горват, Лунченко та інші, усього чотири народні депутати) — до Прем'єр-міністра України щодо забезпечення належного рівня охоплення вакцинацією та створення колективного імунітету в закладах освіти.

Групи народних депутатів (Горват, Лунченко та інші, усього чотири народні депутати) — до Прем'єр-міністра України щодо припинення дискримінації осіб, які брали участь у бойових діях на території інших держав.

Ольги Савченко — до Генерального прокурора щодо незаконних дій працівників слідчого управління Головного управління Національної поліції в Київській області та прокуратури Київської області.

Марини Бардіної – до Прем'єр-міністра України щодо забруднення озера «Гарячка» в Дарницькому районі міста Києва (Шум у залі).

Марини Бардіної — до Прем'єр-міністра України щодо забезпечення комфорту громадян на КПВВ у Станиці Луганській.

Шановні народні депутати, це всі запити, що надійшли цього тижня. Можемо продовжувати роботу над законопроектами.

Дякую за увагу.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ми завершили... Є запитання? Народний депутат Папієв. Будь ласка.

ПАПІЄВ М.М. Дякую. Шановні народні депутати України! Пане головуючий, я звертаюся до вас. У зв'язку з тим, що, як ви знаєте, сьогодні вже набув чинності закон про внесення зміни до Регламенту, кожне голосування, є вже визначальним для того, щоб народним депутатам нараховували заробітну плату.

Ви не попередили народних депутатів України про те, що під час оголошення депутатських запитів буде голосування запиту до Президента України. Я наполягаю на тому, щоб ви ще раз поставили на голосування запит до Президента, бо ви не попередили народних депутатів і деякі народні депутати України не змогли скористатися своїм обов'язком проголосувати. Прошу ще раз поставити на голосування запит до Президента України.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги! Я не думаю, що люди, які приймають закони, потребують додаткового роз'яснення того, що вони прийняли. Це перше (Шуму залі).

Друге. Дозвольте, я завершу! Такої процедури, як повернення до додаткового голосування за питання, проголосоване в межах оголошення депутатських запитів, Регламентом не передбачено.

Шановні колеги, рухаємося далі. Дякую за оголошення депутатських запитів. Переходимо до розгляду наступних питань порядку денного. Розглядаємо проект Постанови Верховної Ради України «Про проведення парламентських слухань на тему: «Земельна реформа: вітчизняна модель обігу земель сільськогосподарського призначення» 4 грудня 2019 року» (№ 2251).

Є пропозиція розглянути це питання за скороченою процедурою. Шановні колеги, прошу підготуватися до голосування. Ставлю на голосування пропозицію про розгляд за скороченою процедурою проекту Постанови Верховної Ради України «Про проведення парламентських слухань на тему: «Земельна реформа: вітчизняна

модель обігу земель сільськогосподарського призначення» 4 грудня 2019 року» (№ 2251).

Прошу голосувати та підтримати.

(3a) - 212.

Рішення прийнято.

Запрошую до доповіді голову Комітету з питань аграрної та земельної політики Миколу Тарасовича Сольського. Прошу не розходитися, бо потім будуть виступи: два — за, два — проти, і після цього будемо голосувати.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т., голова Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановний пане головуючий! Шановні колеги! Комітетом Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики, зважаючи на дискусії, що відбуваються в суспільстві з питання скасування мораторію на продаж земель сільськогосподарського призначення та запровадження обігу земель, було запропоновано провести 4 грудня 2019 року парламентські слухання на тему: «Земельна реформа: вітчизняна модель обігу земель сільськогосподарського призначення».

У процесі обговорення питання, яким має бути ринок земель, ми ще раз пересвідчилися в тому, що єдиної консолідованої думки серед аграріїв, як і серед нас, народних депутатів, немає. Думки експертів і науковців щодо визначення дати, з якої буде знято мораторій на продаж земель сільськогосподарського призначення, також кардинально відрізняються. Одні наполягають на негайному введенні ринку земель, інші взагалі пропонують це відкласти на значний термін, деякі підтримують поетапне введення.

Однак мораторій не може тривати вічно. Україна як цивілізована європейська країна має скасувати мораторій та припинити порушення конституційних прав громадян щодо вільного розпорядження своєю власністю. Саме тому комітет запропонував провести парламентські слухання із залученням до обговорення формування вітчизняної моделі обігу земель сільськогосподарського призначення представників органів влади, органів місцевого самоврядування, аграрних асоціацій, громадських організацій, профільних міжнародних організацій, науковців, експертів, власників та користувачів земель сільськогосподарського призначення, представників бізнесу.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Миколо Тарасовичу.

Шановні колеги, чи потребує це питання обговорення? Потребує. Тоді прошу записатися на виступи від фракцій і груп: два — за, два — проти.

Запрошую до слова народного депутата Олексія Юрійовича Кучеренка, фракція політичної партії «Всеукраїнське об'єднання... Перепрошую. Народний депутат Івченко.

ІВЧЕНКО В.Є. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, ви щойно почули про логічний крок: комітет одноголосно прийняв рішення провести парламентські слухання. У цьому залі буде 450 аграріїв — людей, які дотичні до сільського господарства, власників паїв, інвесторів. Перед тим як приймати будь-які рішення, і про це сказав голова комітету, мусимо почути українське суспільство.

Ми з вами — народні депутати, які представляють сьогодні українців. Чому фракція «Батьківщина» завжди каже, що ми не можемо робити реформи проти українців і тих, хто виступає фактично проти запровадження ринку землі? Усі соціологічні опитування свідчать про те, що майже 80 відсотків людей не хочуть запровадження ринку землі в тому контексті, як запропонував аграрний комітет. Не хочуть на сьогодні українці, щоб українську землю обробляли іноземці. Не хочуть. Можливо, потрібно запитати на референдумі в людей, провести парламентські слухання, і почути керівників асоціацій, тих людей, які інвестують в українську землю. І лише тоді можливий будь-який розгляд таких проектів. Не варто поспішати. Не варто проводити таємне засідання комітету. Не варто робити це, вибачте, під сукном. Варто відкрито провести дискусію із суспільством про те, що має бути в Україні.

Звичайно, колеги, «Батьківщина» братиме активну участь у цих парламентських слуханнях. До речі, одним із ініціаторів їх проведення ϵ Юлія Тимошенко, яка була присутня на засіданні аграрного комітету.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Народний депутат Кицак Богдан Вікторович, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

КИЦАК Б.В., член Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (одномандатний виборчий округ № 63, Житомирська область, політична партія «Слуга народу»). Всім доброго дня! Абсолютно правильна ініціатива. Але знов-таки треба зробити маленьку ремарочку. Слухання потрібно було провести взагалі ще до того моменту, коли з'явилася ідея від Кабінету Міністрів провести і реалізувати аграрну реформу шляхом прийняття закону щодо вільного обігу сільськогосподарських земель.

Що відбулося? Як ми бачимо, український парламент і взагалі Кабінет Міністрів України отримали ще одну чергову кризу комунікації з українським суспільством. Цю відірваність тепер намагаються компенсувати за рахунок проведення оцих парламентських слухань.

Також постає питання про доцільність проведення всеукраїнського референдуму, оскільки виникає декілька нюансів. Наприклад, яким чином проводити всеукраїнський референдум, якщо більша частина українського населення урбанізована і взагалі ніякого відношення до землі не має або фактично взагалі ніколи в своєму житті тієї землі не бачила. Тому буде надзвичайно складно реалізувати це на практиці.

Але загалом практика проведення парламентських слухань така: ми заслуховуємо абсолютно всі точки зору різних представників українського суспільства, які зважать всі за і проти, і виключно після того ми можемо в рамках законопроекту закладати всі ці базові норми. І така практика абсолютно правильна. Тому прошу парламент підтримати цей проект постанови.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Запрошую до слова народного депутата Нестора Івановича Шуфрича, фракція політичної партії «Опозиційна платформа — За життя». З місця, будь ласка.

ШУФРИЧ Н.І., голова Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа — За життя»). Дякую. Пане головуючий, прошу передати слово Наталії Королевській.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я запрошую народну депутатку Наталію Королевську. Будь ласка, пані Наталіє.

КОРОЛЕВСЬКА Н.Ю., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа — За життя», безумовно, підтримує пропозицію про проведення парламентських слухань. Але я хочу сказати про абсурдність ситуації. Спочатку аграрний комітет підпільно проводить засідання, порушує наші права як авторів альтернативних законопроєктів, приймає рішення продавати українську землю іноземцям. І після цього ви кажете: давайте проведемо парламентські слухання.

Тоді давайте ми спочатку скасуємо оте нелегітимне рішення профільного комітету, скличемо громаду, проведемо парламентські слухання, приймемо рішення про проведення референдуму, де й вирішимо долю української землі. Нехай люди скажуть нам, що робити з українською землею. Скажіть, будь ласка, який політик нині має право брати на себе відповідальність розпродувати майбутнє України.

Тому позиція фракції «Опозиційна платформа — За життя» така. Перше. Ми повинні прийняти рішення про продовження мораторію, бо з 1 січня він вже не діятиме і українські землі розграбують.

Друге. Тільки референдум.

Третє. Глобальна заборона продавати землю іноземцям. Це питання повинно бути вирішено.

Четверте. Шановні, лише 7 мільйонів українців отримали паї, всі інші українці паїв не отримали. Тому буде краще, якщо ви зосередите увагу на тому, щоб завершити розпаювання, дати можливість людям, які, дійсно, малозабезпечені, які потребують підтримки, отримати свої законні паї. І тільки після цього ми з вами взагалі можемо порушувати це питання. Але продавати українську землю, не провівши референдуму, не можна категорично.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Я надаю слово народному депутату Яценку Антону Володимировичу, депутатська група «За майбутнє».

ЯЦЕНКО А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування (одномандатний виборчий округ № 200, Черкаська область, самовисуванець). Шановний головуючий! Шановні колеги! Можна провести парламентські слухання, а ще краще було б провести референдум, як правильно казали попередні промовці. Дуже сподіваємося, що законопроект не буде внесено до обговорення, хоча профільний комітет вже провів засідання, як писали, таку собі «тайную вечерю», де підтримали рішення рекомендувати прийняти законопроект за основу. Хочу вам нагадати 1993 рік. Пам'ятаєте ваучери на приватизацію? Казали, що ніхто не вкраде підприємства, а потім у нас в країні з'явилися так звані олігархи. А тепер так само буде із землею. Тому в жодному разі не можна зараз знімати мораторію на продаж землі.

Закликаю всіх мажоритарників, особливо тих, чиї округи на території сіл і селищ: не можна цього робити. Тому давайте обговоримо це питання, але рішення має бути прийнято в інтересах людей, а не олігархів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

3 мотивів – народний депутат Павленко, «Європейська солідарність».

ПАВЛЕНКО Ю.О., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа — За життя»). «Європейська солідарність». Дякую. «Європейська солідарність» виступає за проведення цих парламентських слухань. Вже багато сказано про те, що спочатку варто проводити слухання і обговорювати всі конкретні проблеми щодо земельної реформи, а потім переходити до прийняття рішень. Ці слухання власне і мають бути спрямовані на те, щоб дати відповіді на ті питання, які турбують людей, зокрема, чому люди в перважній більшості виступають проти продажу землі. Це стосується і прав селян

на гарантовану мінімальну ціну, і недопущення виникнення латифундій (укрупнення у власності небагатьох людей великих земельних наділів), і заборони продажу земель іноземцям, і головне — чіткої процедури, яка унеможливлювала б скуповування землі російським агресором і пов'язаними з ним особами, а також захисту від можливого кримінального скуповування землі і легалізації «сірого» ринку.

Тому ми підтримуємо проведення парламентських слухань. Але головне, щоб вони не перетворилися на обмін гаслами, а стосувалися конкретних механізмів захисту людей.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ще буде два виступи з мотивів.

Шановні колеги, ми так довго читали запити, може, попрацюємо сьогодні без перерви? Ні? ε заперечення.

Друзі, я запрошую виступити з мотивів народного депутата Шахова. Потім — народний депутат Кириленко, і переходимо до голосування. Попрошу керівників фракцій забезпечити присутність народних депутатів.

Народний депутат Шахов. Будь ласка.

ШАХОВ С.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування (одномандатний виборчий округ № 114, Луганська область, самовисуванець). Луганщина. Шановні колеги! Парламентські слухання, дійсно, треба проводити, і вони мають відбутися не в закритому злочинному режимі, подібно до того, як комітет провів засідання, на якому приймалося рішення про закон щодо продажу української землі.

Мій округ знаходиться чітко на межі з Росією. Люди нині взагалі не думають, як продавати землю і навіщо її продавати. Бо в статті 13 Конституції України чітко виписано великими літерами, що земля належить українському народу. Лише державний банк може купити її в людини, яка не має спадкоємця, але хоче продати землю, після того, як буде повністю проведено аудит української землі. На сьогодні 25 мільйонів гектарів землі не передано людям. Запитайте в будь-кого в залі, підніміть руку, кому давали по 2 гектари землі! Нікому. Тому не можна на сьогодні продавати землю...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, народний депутат Кириленко, фракція «Батьківщина». І після цього переходимо до голосування.

КИРИЛЕНКО І.Г., член Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). «Батьківщина». Пане головуючий, я вам дуже вдячний. Шановні колеги! Дуже оригінальна пропозиція. За всі роки незалежності і нашого парламентаризму в цьому залі не було єдиної форми роботи, яка характерна для парламентів країн світу. Ми проводили слухання, їх уже було сотні, знаємо їм ціну. Ми ніколи в стінах нашого парламенту не проводили дебатів. Друзі, Brexit! Скільки тривають дебати? Реформа Обами — скільки тривали дебати в Сенаті і в Конгресі? Коли приймаються рішення, які визначають долю країни на десятиліття, а може, і взагалі долю, то слухань і прийняття закону шляхом виступів «два — за, два — против, остальные — стоя на ура», не вистачить.

Я пропоную провести повноцінні дебати, які триватимуть деньдва, тиждень. Кожна фракція, кожна політична сила має своє бачення. Таке бачення відображає думку певної частини суспільства, яка проголосувала за цю політичну...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, дайте можливість завершити, 10 секунд. Я продовжую засідання до завершення розгляду цього питання.

КИРИЛЕНКО І.Г. Друзі, кожна фракція виходить на трибуну, презентує своє бачення, обговорюємо весь день. Коли суспільство побачить це і відчує, ми приймемо більш виважене рішення (Оплески).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Шановні колеги, переходимо до... (Шум у залі).

3 процедури – Нестор Іванович.

Друзі, повторюю: я продовжу засідання до завершення розгляду цього питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Несторе Івановичу.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую. Шановні колеги, зараз відбудеться голосування. Але зверніть увагу, що відсутній Голова Верховної Ради та керівники фракцій. Для стенограми скажу: прошу їх відсутність під час голосування вважати поважною причиною, щоб це не вплинуло на нарахування їм відповідних доплат.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, всі народні депутати рівні в правах. У разі якщо вони наберуть (а я думаю, що наберуть) 70 відсотків, вони отримають свою законну заробітну плату. Дякую.

Ставлю на голосування проект Постанови «Про проведення парламентських слухань на тему: «Земельна реформа: вітчизняна...» (Шум у залі). Руслане Петровичу, чому ви постійно кричите, я не можу зрозуміти (Шум у залі). Що там у вас таке твориться, що ви постійно кричите? (Шум у залі). Це не ми вас сюди засадили! Це український народ вас туди засадив (Оплески).

Шановні колеги, ставлю на голосування проект Постанови «Про проведення парламентських слухань на тему: «Земельна реформа: вітчизняна модель обігу земель сільськогосподарського призначення» 4 грудня 2019 року» (№ 2251).

Шановні колеги, прошу голосувати та підтримати.

(3a) - 318.

Рішення прийнято. Прекрасно! Вітаю!

Оголошується перерва. Зустрічаємося в цій залі о 12:30.

Дякую.

(Після перерви)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги! Попрошу уваги. Руслан Петрович Князевич ϵ ? Руслане Петровичу, я хочу особисто перепросити у вас, бо я так розумію, що мої слова були вами неправильно трактовані. Я не хочу, щоб це вносило якийсь дисбаланс у злагоджену роботу Верховної Ради України. Згідно із законом Мерфі усе, що може бути трактовано неправильно, обов'язково буде трактовано неправильно. Тому ще раз, Руслане Петровичу, щиро перепрошую. Дякую.

Шановні колеги, надійшла заява народного депутата України Папієва з проханням зарахувати його голос «за» в результатах голосування щодо підтримки запиту народного депутата України Андрія

Лопушанського до Президента України про невиконання Указу Президента України «Про розвиток регіону українських Карпат». У зв'язку з тим, що не спрацювала картка під час голосування.

Шановні колеги, я оголошую це, але хочу попередити всіх: ці голоси не зараховуються, не вилучаються, нічого з ними не відбувається, але це політична позиція.

Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, хочу вам доповісти про отримання Верховною Радою висновку Конституційного Суду України щодо законопроєкту «Про внесення змін до статті 85 Конституції України (щодо консультативних, дорадчих та інших допоміжних органів Верховної Ради України)» (№ 1028). Згідно зі статтею 147 Регламенту Верховної Ради України повідомляю про отримання Верховною Радою висновку Конституційного Суду України про відповідність законопроєкту «Про внесення змін до статті 85 Конституції України (щодо консультативних, дорадчих та інших допоміжних органів Верховної Ради України)» (№ 1028) вимогам статей 157 і 158 Конституції України.

Відповідно до частини дев'ятої статті 147 Регламенту Верховної Ради України надаю доручення Апарату невідкладно вручити зазначений висновок Конституційного Суду. Прошу Комітет з питань правової політики розглянути висновок Конституційного Суду України та підготувати зазначений законопроєкт до розгляду Верховною Радою України. Дякую.

Шановні колеги, на ваш розгляд внесено проект Постанови «Про заслуховування звіту Голови Антимонопольного комітету України» (№ 2306). Пропоную розглянути проект постанови за скороченою процедурою. Прошу підготуватися до голосування. Готові голосувати? Прошу проголосувати та підтримати.

(3a) - 222.

Рішення прийнято.

Слово для доповіді надається народному депутату України Герусу Андрію Михайловичу.

ГЕРУС А.М., голова Комітету Верховної Ради з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановний головуючий! Шановні народні Монополізація української економіки була однією з ключових тем напередодні виборів, такою вона залишається і після виборів. Багато політичних сил говорили про необхідність демонополізації, конкуренції в українській економіці. З моменту призначення керівника Антимонопольного комітету на посаду, а це був 2015 рік, комітет жодного разу не звітував перед парламентом, хоча за законом Антимонопольний комітет підзвітний саме Верховній Раді України і повинен звітувати про стан конкуренції в Україні та боротьбу з монополіями щорічно. У 2018 році Україна посідала 83 місце в рейтингу глобальної конкурентоспроможності, тоді як сусідні країни займали набагато кращі позиції. Причини таких показників криються, зокрема, у перебуванні чималої кількості ринків в Україні в стані монополії та відсутності рівних умов для чесної конкуренції між бізнесменами.

Боротьба зі зловживаннями монополістів та захист і розвиток здорового конкурентного середовища — це функції Антимонопольного комітету України, які він, давайте будемо відвертими, не виконував весь цей час ефективно. Навпаки, на окремих ринках — енергетики, палива, хімічної промисловості та інших — Антимонопольний комітет іноді виступав захисником монополій. Демонополізація — це те, що ми обіцяли своїм виборцям.

Для виконання цієї обіцянки я пропоную викликати до парламенту голову Антимонопольного комітету, який згідно із законом представляє комітет у відносинах із парламентом, та запитати в нього, коли ж нарешті ми побачимо демонополізацію як результат роботи Антимонопольного комітету. Саме від голови комітету залежить, як цей орган працюватиме. Колегіальність Антимонопольного комітету проявляється в колегіальних рішеннях, але прийняттю рішень передує процес досліджень та розслідувань, безпосередній вплив на який має саме голова. Тому саме від нього ми повинні почути, що зроблено для запобігання цьому процесу, та скільки нам потрібно ще почекати, щоб побачити результати демонополізації.

Спасибі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово для співдоповіді надається голові Комітету з питань економічного розвитку Наталусі Дмитру Андрійовичу.

НАТАЛУХА Д.А., голова Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановний пане Голово! Шановні колеги! Декілька разів до мене особисто лунало запитання, чи маю я намір звільняти голову Антимонопольного комітету. Для того щоб усунути цю конспірологію, я хочу сказати, що наша єдина мета – здійснити належні парламенту України функції парламентського контролю. Я нагадаю, що станом на сьогодні Верховна Рада має п'ять інструментів парламентського контролю: Рахункова палата, яка слідкує за бюджетом; омбудсмен, який слідкує за дотриманням прав людини; регламентний комітет, який слідкує за внутрішніми процесами; «година запитань до Уряду». Але є ще один інструмент – тимчасові слідчі й тимчасові спеціальні комісії. Я нагадаю, що в наших інтересах консолідувати і внормувати законодавство у цій сфері, на яке, на жаль, не так давно було накладено вето (законопроект № 1098). І я закликаю колег об'єднати зусилля, щоб розробити законопроект щодо цієї галузі.

Повертаючись до парламентського контролю, саме це і є метою звіту голови Антимонопольного комітету, тому що він дає нам можливість отримувати достовірну і об'єктивну інформацію про фактичне виконання обов'язків і повноважень відповідної посадової особи і на підставі цього приймати подальше рішення. Ідеться виключно про це.

Народні депутати — члени комітету прийняли рішення внести проект Постанови Верховної Ради України «Про заслуховування звіту Голови Антимонопольного комітету України» на розгляд Верховної Ради України та за результатами розгляду в першому читанні прийняти її за основу та в цілому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, чи потрібне обговорення? Прошу записатися на виступи від фракцій і груп: два — за, два — проти.

Забродський Михайло Віталійович.

ЗАБРОДСЬКИЙ М.В., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Будь ласка, прошу передати слово Олексію Гончаренку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гончаренко Олексій Олексійович.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Північ Одещини, «Європейська солідарність». Шановні друзі, це цілком правильний проект постанови. Нарешті ми маємо можливість викликати у Верховну Раду і заслухати керівника Антимонопольного комітету, бо запитань дуже багато.

Нам доповіли про ринок електроенергії, про якісь інші речі сказали, але не вказали ті проблемні місця галузі, які є в Україні. Хочу нагадати про ще одну галузь, з якою ми маємо великі проблеми. Це галузь авіаперевезень. У нас небо повністю захопила одна компанія однієї людини, яка своєю бородою вже закрила українське небо. Маємо такі ціни на квитки, яких немає ніде в Європі (Оплески). Якщо хтось знає такі місця, то я їх не знаю. На сьогодні щоб мені купити квиток із Києва до Одеси, щоб повернутися додому для роботи у своєму окрузі, відкриваємо сайт і дивимося, які ціни: 5-6 тисяч гривень у один бік. І це чому? Тому що є абсолютна монополія однієї компанії. І щойно з'явилися якісь інші авіаперевізники, що почалося? З'явився Баришівський суд. Він починає забирати ліцензії, починає закривати небо, щоб була лише одна людина, яка диктуватиме ціни на перевезення.

Що ми бачимо водночас у Верховній Раді? А у Верховній Раді у цей час в транспортному комітеті шановна монобільшість призначає позаштатним радником цього транспортного комітету президента авіакомпанії МАУ, який відпрацював у ній 26 років. Конфлікт інтересів? Нічого не чули про це. Нічого про це не знаємо. Замість того

щоб боротися з монополіями в транспортному комітеті Верховної Ради, навпаки, монополію підтримують.

Я сподіваюся, що голову Антимонопольного комітету викликали не для того, щоб «порешать» свої питання до 14 листопада, як дехто хоче зробити, а щоб провести справді фахову розмову про монополізацію життя в державі, починаючи від неба до землі (Оплески).

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Рудик Кіра Олександрівна.

РУДИК К.О., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Прошу передати слово Юлії Клименко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юлія Клименко.

КЛИМЕНКО Ю.Л., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Колеги, ми дуже вітаємо цей проект постанови. Ми хочемо заслухати голову Антимонопольного комітету, але хочемо чітко почути цифри. Голова Антимонопольного комітету має бути готовим звітувати щодо основних монопольних ринків, зокрема щодо природних монополій.

Будь ласка, зверніть увагу на те, що сказав пан Гончаренко. Він казав про небо. Ми кажемо про землю. У нас монополізований хімічний сектор, де фактично виробляється на 40 відсотків мінеральних добрив більше, ніж у будь-якій іншій країні. Ми хочемо почути про стан справ. Чи були порушені Антимонопольним комітетом справи щодо хімічної галузі, зокрема щодо виробництва мінеральних добрив. Ідеться також про монополію на телевізійному ринку. Просимо розповісти про це Антимонопольний комітет.

Підтримуємо цей проект постанови і готові до конкретної розмови щодо конкретних секторів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Кучеренко Олексій Юрійович.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Фракція «Батьківщина». Шановні депутати! Шановні українці! Ми живемо в дуже цікавій країні. Якщо вийти зараз на вулицю і запитати пересічного українця, що його турбує, насамперед почуємо про тотальну монополізацію всього навкруги. Але якщо подивитися на наше законодавство, запевняю вас, побачимо, що в нас ε дуже сучасний і прогресивний Закон «Про Антимонопольний комітет України». Цей розрив, мабуть, і добиває нашу економіку.

Я в жодному разі не хочу вступати в ідеологічну полеміку, але хочу сказати, що, наприклад, класична теорія лібертаріанства взагалі стверджує, що державне втручання в ринки не потрібне, що магічна рука ринку сама все врегулює. З іншого боку, ми як партія, яка сповідує ідеї ринкової соціально орієнтованої економіки, переконані, що функція державного регулювання як конкурентних, так і монопольних ринків, має бути підсилена в такий складний період. Ми на цьому стоїмо. Саме тому ми, безумовно, підтримуємо цей проект постанови.

Ми хочемо відвертої професійної розмови з головою Антимонопольного комітету, щоб зрозуміти, чи він, справді, займався антимонопольним регулюванням, чи обслуговував чиїсь інтереси. Єдине, що нас дуже турбує і чого ми не хочемо — щоб ці слухання і подальші наші рішення стали інструментом в руках одних потужних бізнесменів, представники яких сьогодні знаходяться в парламенті, для зведення рахунків з іншими потужними бізнесменами. Це категорично неприпустимо. Підтримуючи проект цієї постанови, ми будемо пропонувати вам фахову, незаангажовану, професійну розмову.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Яценко Антон Володимирович.

ЯЦЕНКО А.В. Шановні колеги! Це питання, справді, давно назріло. Хочеться, щоб у цей звіт було включено ціни на молоко. Усі знають, особливо мажоритарники, що фактично на сьогодні молоко коштує дешевше води. У селян скуповують його буквально за безцінь,

буває навіть за 4-5 гривень. Це питання треба порушувати на державному рівні. Звичайно, у цьому питанні Антимонопольний комітет пасе задніх. Жодного разу не було здійснено перевірки щодо змови виробників молочної продукції, котрі за безцінь скуповують молоко у селян. Ми мусимо звернути увагу на це питання, тим паче, що така проблема значно гальмує розвиток тваринництва в країні.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шуфрич Нестор Іванович – з мотивів.

Шановні колеги, після цього переходимо до голосування. Будь ласка, запросіть народних депутатів до залу, підготуйтеся до голосування.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую. Шановний головуючий! Я виступаю від фракції. На жаль, ми були обмежені у можливості виступити. Шановні колеги, безумовно, треба заслухати Антимонопольний комітет, але зараз я хочу стати на захист наших журналістів після вчорашніх погроз колеги Яременка, який вимагав відповідальності для наших журналістів (від 3 до 7 років) за оприлюднення його листування айфоном.

 ϵ рішення Конституційного Суду від 2012 року, яким чітко визначено, що на громадян України, які ϵ представниками влади, не поширюються норми статті 31 Конституції та статті 163 Кримінального кодексу, якими захищено право на особисте листування.

Наш колега Яременко є публічною особою. Він є носієм влади. І листуватися з публічними людьми... (Шум у залі). Хочу заспокоїти колег журналістів: ніякої загрози для вас немає. Безумовно, і мені не завжди приємно, коли ви так ретельно фіксуєте нашу роботу і мою особисто...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Несторе Івановичу, 10 секунд, вибачте, час вичерпано (*Шум у залі*). Ні, я зовсім не обмежую свободу слова, навіть надав на 30 секунд більше.

Шановні колеги, будь ласка, підготуйтеся до голосування. Готові голосувати?

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття за основу та в цілому проекту Постанови «Про заслуховування звіту Голови Антимонопольного комітету України» (№ 2306).

Прошу підтримати та проголосувати.

(3a) - 328.

Рішення прийнято.

Покажіть, будь ласка, по фракціях і групах.

Партія «Слуга народу» — 219, «Опозиційна платформа — 3а життя» — 33, «Європейська солідарність» — 21, «Батьківщина» — 17, «За майбутнє» — 6, «Голос» — 18, позафракційні — 14.

Дякую.

_____

Геращенко – з мотивів.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Дякую. Шановні колеги! Шановний пане Голово! Ми вітаємо бажання Голови Верховної Ради повністю дотримуватися Регламенту, але з сумом маємо зазначити, що вже два місяці керівництво парламенту грубо порушує Регламент, тому що з 13 години у п'ятницю відповідно до Регламенту Верховної Ради України мають бути виступи з різних питань — година виступів народних депутатів України (Оплески). Ми вважаємо це одним із надзвичайно серйозних порушень прав опозиції, бо опозиція має право хіба що в цей день записатися на виступи, щоб донести свою позицію виборцям, так само, як і мажоритарники.

Тому наша політична сила засуджує той факт, що вже упродовж двох місяців грубо порушується Регламент Верховної Ради України: немає виступів з різних питань. Ми вимагаємо, щоб зараз ви як Голова Верховної Ради України оголосили виступи з різних питань, щоб усі народні депутати України записалися і мали можливість виступити, обмінятися думками щодо нагальних актуальних питань.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ірино Володимирівно.

Позиція щодо виступів з різних питань зазначена в Регламенті, якщо я не помиляюся... (Шум у залі). Пропоную перенести виступи з різних питань на кінець робочого дня і продовжити нашу роботу.

У нас була перерва, я пропоную продовжити роботу до 15 години, а після 15 години — залишитися на виступи з різних питань. Добре? Хто захоче залишитися, я не заперечую.

Є пропозиція продовжити засідання до 16 години (*Шум у залі*). На ранковому засіданні треба продовжити. Ми минулого тижня так робили в п'ятницю (*Шум у залі*). Ні, ви ж голосували, ви ж не можете порушити. Іване Івановичу, я знаю вашу принципову позицію, ви ніколи не порушуєте Регламент.

Є така пропозиція. Немає заперечень? (Шум у залі). До 15 години продовжимо роботу. Після цього, якщо хтось матиме бажання залишитися ще на виступи з різних питань... (Шум у залі).

Я пропоную такий порядок роботи. Ми продовжуємо засідання (послухайте уважно) до 16 години. Колеги наполягають на виступах з різних питань. До 15 години ми розглядаємо питання порядку денного, а після цього переходимо до виступів.

3 мотивів – Крулько.

КРУЛЬКО І.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановний Дмитре Олександровичу! Хочу принагідно в контексті вашої пропозиції нагадати, що Регламентом Верховної Ради передбачено можливість продовження вечірнього засідання Верховної Ради тільки під час ранкового. Сьогодні вечірнє засідання не заплановано, але ми розуміємо бажання працювати в турборежимі. Як ви вирішите, так і буде, але знайте, що це порушення Регламенту Верховної Ради.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За всієї поваги, Іване Івановичу, ми не продовжуємо вечірнє засідання... (Шум у залі).

У нас немає сьогодні вечірнього засідання, тому ми не можемо його продовжити. Ми продовжуємо ранкове засідання (Шум у залі). Можна продовжити? Можна продовжити.

КРУЛЬКО І.І. Дмитре Олександровичу, я тоді скористаюся можливістю...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Нестор Іванович – з мотивів. І переходимо до голосування.

Нестор Іванович Шуфрич.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, шановний головуючий. Шановні колеги, справді, під час поточного засідання, ранкового або вечірнього, можна продовжити нашу роботу, але не більше ніж на 15 хвилин після часу завершення. Час, до якого ми маємо сьогодні в п'ятницю працювати, — 14:00. Продовжити ми, на жаль, можемо лише до 14:15. За це не треба голосувати, це головуючий може сам вирішити. Іншої можливості у нас немає. Якщо ми хочемо накопичувати подальші порушення Регламенту, будь ласка, голосуйте.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я думаю, що тут не в порушеннях Регламенту справа, а в бажанні працювати (Шум у залі).

Бужанський – з мотивів. І підготуйтеся до голосування.

БУЖАНСЬКИЙ М.А., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 25, Дніпропетровська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Шановна президіє! Ірина Геращенко сумує, що ми працюємо, порушуючи її права, порушуючи Регламент роботи парламенту в п'ятницю. Я нагадаю вам, що п'ять років парламент не працював кожної п'ятниці зовсім, тут не було нікого. І зараз, коли ми працюємо над державним питанням, а не над «різними питаннями», це «огорчает, скажу по-русски, Ирину Геращенко».

Ірино Геращенко, працюйте разом з нами, і все буде добре. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Геращенко, репліка.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Шановні колеги, я виступаю від політичної сили «Європейська солідарність», яка представляє позицію 8 відсотків виборців, які делегували нас до парламенту. Наші виборці вимагають від парламенту чітко дотримуватися Регламенту Верховної Ради України, яким передбачено, що з 13 години в п'ятницю є виступи з різних питань. І мене насправді дуже засмучує те, з якою неповагою керівництво парламенту і правляча фракція ставляться до Регламенту.

Це насправді засмучує. Тому прошу всує не згадувати моє прізвище, щоб я не брала слова для репліки.

А до Голови Верховної Ради ми звертаємося з проханням не засмучувати виборців України і надати нам право на виступи з різних питань. Із 13 години щоп'ятниці такі виступи мають бути у Верховній Раді України. Нам є про що сказати виборцям, починаючи від невиконання «слугами» обіцянок щодо зарплат вчителям і закінчуючи...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Лубінець. І переходимо до голосування (Шум у залі). Вибачте, від вашої фракції виступав Шуфрич. Дякую.

Лубінець.

ЛУБІНЕЦЬ Д.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономної Республіки Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин (одномандатний виборчий округ № 60, Донецька область, самовисуванець). Дякую. Шановні колеги! Коли не знаєте, як вчинити, дотримуйтеся закону. Зачитую частину четверту статті 19 Регламенту: «Пленарне засідання Верховної Ради може бути продовжено головуючим на пленарному засіданні понад визначений у частині третій цієї статті час не більш як на 15 хвилин». Можливість продовжити вечірнє засідання може бути проголосовано у Верховній Раді тільки в той день, коли є ранкове засідання. Так виписано у Регламенті Верховної Ради України, затвердженому Законом.

Я дуже прошу головуючого: Дмитре Олександровичу, ми всі розуміємо, що треба навіть у турборежимі приймати закони, але коли закони приймаються з порушенням Регламенту і процедури, вони всі можуть бути оскаржені. Будь ласка, не робіть цього.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Я, справді, не можу змусити працювати. Це ваше бажання або небажання. Я дотримуюся Регламенту. Частина п'ята статті 19: «Верховна Рада може прийняти рішення щодо одноразової зміни тривалості пленарного засідання. Рішення про продовження пленарного засідання після 18 години більш як на 15 хвилин

приймається Верховною Радою на ранковому пленарному засіданні того ж дня». Там вечірнє. У першій частині цього немає. Шановні колеги, Верховна Рада може визначитися, я не заперечую.

Є пропозиція продовжити засідання до 16 години, щоб були виступи з різних питань. Розгляд питань порядку денного — до 15 години, а потім перейдемо до виступів з різних питань, до 16 години.

Прошу колег підготуватися до голосування. Без перерви. Ми ж не втомилися, не так багато працюємо. Готові голосувати? Це пропозиція, Верховна Рада визначається. Підтримаєте — добре, ні — ні.

Ставлю на голосування зазначену пропозицію. Прошу проголосувати та підтримати.

((3a)) - 201.

Рішення не прийнято (Шуму залі). Працюємо до 14 години.

Покажіть, будь ласка, по фракціях і групах.

«Слуга народу» — 197, «Опозиційна платформа — За життя» — 0, «Європейська солідарність» — 0, «Батьківщина» — 1, «За майбутнє» — 0, «Голос» — 0, позафракційні — 3.

Шановні колеги, щодо наступного питання. Чи потрібні виступи з різних питань, чи будемо розглядати питання порядку денного?

Є пропозиція народних депутатів відмовитися сьогодні від виступів з різних питань. Прошу підтримати цю позицію, прошу проголосувати.

 $\langle\langle 3a \rangle\rangle - 222$.

Рішення не прийнято.

Покажіть, будь ласка, по фракціях і групах.

«Слуга народу» — 220, «Опозиційна платформа — За життя» — 0, «Європейська солідарність» — 0, «Батьківщина» — 0, «За майбутнє» — 0, «Голос» — 0, позафракційні — 2.

Ми бачимо, хто хоче працювати, хто хоче говорити. Шановні колеги, я не заперечую, так — значить так. Верховна Рада вирішила.

3 мотивів – Олександр Скічко.

СКІЧКО О.О., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (одномандатний виборчий округ № 197, Черкаська область, політична партія «Слуга народу»). Я хочу звернути увагу народу України на те, що зараз була компромісна пропозиція від нашого спікера — і провести виступи

з різних питань, і прийняти необхідні законопроекти. Але, на жаль, як бачите, ця пропозиція наштовхнулася на величезні перешкоди від більшості фракцій. На жаль, так приймається і більшість законів, які ми пропонуємо. Навіть у разі якщо це гарна компромісна пропозиція, вона блокується виключно опозиційними фракціями. Прошу народ України звернути на це увагу, ви бачите, як дехто працює.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, зараз будуть виступи з різних питань, усі виступлять.

Я надам слово з мотивів Маркаровій Оксані Сергіївні, 1 хвилина. Потім будуть виступи.

МАРКАРОВА О.С., міністр фінансів України. Шановні колеги! Шановні народні депутати! Я розумію, що дуже важливо дотримуватися Регламенту і вашого графіку роботи, але сьогодні треба розглянути в першому читанні дуже важливий для європейської інтеграції законопроект. Це проект закону про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом... Будь ласка, я дуже вас прошу дозволити мені представити на ваш розгляд цей законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто ви зараз пропонуєте повернутися до питання порядку денного? (Шум у залі). Тоді прошу за це проголосувати і продовжити розгляд питання порядку денного (Шум у залі). Івченко — з мотивів.

ІВЧЕНКО В.Є. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, я звертаюся, особливо до промовця зі «Слуги народу». Учора ми голосували вкрай важливий законопроект, довкола якого ми змогли об'єднатися. Давайте говорити такі речі, які нас об'єднують. Ви маєте чути позиції також і опозиційних фракцій. Ми говоримо про те, що є закон, який ніхто не має порушувати, або треба вносити зміни до Регламенту. Будь ласка, давайте працювати доти, доки буде воля Верховної Ради.

Я просто раджу вам висловлювати такі думки, які об'єднують український парламент, народних депутатів, і ніколи не закидати комусь звинувачень, доки не подивитеся в зеркало. Подивіться, будь

ласка, 55 народних депутатів від «Слуги народу» не проголосували. Розберіться, будь ласка, у своїй фракції і не звинувачуйте опозиційні фракції.

Дякую (Шум у залі).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, це процедурні рішення, ми можемо до них повертатися.

Скажіть, будь ласка, чи не заперечує зал щодо повернення до розгляду проекту закону № 2179? Ні. Тому переголосовуємо і повертаємося до розгляду питань порядку денного Верховної Ради України, що був запропонований на сьогодні.

Шановні колеги, виступи з мотивів чи голосуємо щодо виступів з різних питань? Ні.

Вакарчук.

ВАКАРЧУК С.І., член Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Дорогі друзі! Ми проголосували проти порушення Регламенту, але після того міністр фінансів звернулася до нас із конкретним проханням. У нас є можливість розглянути це конкретне прохання або розпочати виступи з різних питань. Ми не можемо повертатися до порядку денного, бо не проголосували це рішення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. До процедурних рішень ми можемо повертатися. Це перше.

Друге. Ми з вами можемо змінювати порядок розгляду питань засідання Верховної Ради України. Тому в мене запитання: чи ми повертаємося до розгляду законопроекту № 2179? Так.

Шановні колеги, є пропозиція повернутися до розгляду проєкту Закону «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» (№ 2179).

Готові голосувати? Прошу підготуватися до голосування (Шум у залі). Прошу підтримати та проголосувати за повернення до розгляду законопроекту. Артуре Володимировичу, ви зараз скажете, що я знову

повертаюся до вашої фракції. Але ви так кричите, що не чуєте, що кажуть. Дякую.

Ставлю на голосування пропозицію про повернення до розгляду законопроєкту № 2179. Прошу проголосувати та підтримати.

(3a) - 243.

Рішення прийнято.

Покажіть по фракціях і групах, кому важливе це питання.

«Слуга народу» — 217, «Опозиційна платформа — 3а життя» — 0, «Європейська солідарність» — 0, «Батьківщина» — 0, «За майбутнє» — 2, «Голос» — 19, позафракційні — 5. Дякую.

Шановні колеги, пропоную розглянути проекту Закону «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» (№ 2179). Прошу проголосувати та підтримати.

(3a) - 230.

Рішення прийнято.

Слово для доповіді надається міністру фінансів Маркаровій Оксані Сергіївні.

МАРКАРОВА О.С. Шановний головуючий! Шановні заступники! Шановні народні депутати! Дуже дякую за можливість представити цей законопроект. Про що цей законопроект і чому він важливий. Насправді, я думаю, що багато бізнесів громадян і навіть тих, хто сидить у цьому залі, зіткнулися з таким явищем, як фінансовий моніторинг, коли банки зупиняють платежі, вимагають забагато інформації практично у кожного. Так відбувається тому, що на сьогодні діє застаріла система запобігання легалізації доходів і моніторингу. Прийняттям цього закону ми імплементуємо норми четвертої і частково п'ятої директив Європейського Союзу.

Які головні положення цього законопроекту, який сьогодні ми пропонуємо вам підтримати тільки за основу?

Перше. Система моніторингу буде ризик-орієнтованою. Замість 17 критеріїв, які діють нині, які фактично розширюють можливості перевірки, буде всього чотири.

Друге. Ми піднімаємо поріг. Нині сума більше 150 тисяч гривень підпадає під моніторинг. У разі прийняття закону суму буде збільшено до 400 тисяч.

Третє. Ми чітко виписуємо поняття «кінцевий бенефіціарний власник», виписуємо, які підходи мають застосовуватися до національних так званих ПЕПів і передбачаємо високий ризик лише для іноземних ПЕПів. Тобто фактично ми імплементуємо ті норми, які вже давно діють в Європі.

Ми збільшуємо штрафи для банків і для суб'єктів первинного моніторингу, які підпадатимуть під ці критерії. Це також європейська практика. Але ми значно зменшуємо застосування таких заходів для тих, хто не підпадає.

Ми також запроваджуємо автоматизацію процесу перевірки. Це значно спростить життя суб'єктам фінансового моніторингу — банкам, фінансовим компаніям, які зараз постійно запитують у вас купу папірців. Цього не треба буде робити, можна буде під'єднатися до всіх реєстрів і багато питань перевіряти автоматично, щоб не турбувати клієнтів. Це важливо, бо ці умови є обов'язковими для країн — членів ЄС або для тих, хто прагне набути членства, зокрема для України.

Ми з комітетом маємо спільну позицію щодо багатьох норм, які маємо доопрацювати до другого читання. Прошу прийняти законопроект за основу, щоб ми, якщо ви погодитеся, у прискореному режимі спільно з комітетом і нашими європейськими колегами доопрацювали його та представили вже в доопрацьованій редакції на ваш розгляд.

Дуже дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово для співдоповіді надається голові Комітету з питань фінансів, податкової та митної політики Гетманцеву Данилу Олександровичу.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Міністр фінансів доповіла про цей законопроект, обґрунтувала необхідність і важливість його прийняття на

нинішньому етапі розвитку нашої держави. Це не лише вимога наших партнерів. Такий закон вкрай потрібен і нам для моніторингу, для запобігання легалізації грошей, одержаних злочинним шляхом.

Що пропонується? Підняти нижчу планку операцій, які підлягають обов'язковому фінансовому моніторингу, зі 150 тисяч гривень до 400, зменшити кількість критеріїв перевірки операцій, що підлягають обов'язковому моніторингу, з 17 до чотирьох. Таким чином ми зменшимо кількість операцій, які моніторяться, відповідно, підвищимо якість моніторингу та відповідальність за порушення.

Як сказала міністр фінансів, законопроект викликає у нас певні застереження, які викладені в рішенні комітету.

Ми зазначили, що деякі оціночні категорії породжують певну правову невизначеність, а термінологію, яка вживається, треба узгодити з вітчизняним законодавством.

Ми вважаємо, що вісім суб'єктів державного фінансового моніторингу, це забагато, їх кількість можна зменшити.

Законопроектом пропонується внести зміни до Закону «Про Службу безпеки України», які ϵ недоречними для цього нормативного акта, про що ми також зазначили в рішенні.

Розміри штрафів запропоновано завеликі, їх треба зменшувати.

Це все відображено в рішенні комітету, яке вам роздано. Ми врахуємо зазначені зауваження під час доопрацювання до другого читання. Зараз я прошу зал сконсолідуватися і підтримати цей дуже важливий на сьогодні для нашої країни законопроект в першому читанні за основу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу записатися на виступи від фракцій і груп: два — за, два — проти.

Немиря Григорій Михайлович.

НЕМИРЯ Г.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Прошу передати слово Валентину Наливайченку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Валентин Олександрович Наливайченко.

НАЛИВАЙЧЕНКО В.О., секретар Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України з Європейським Союзом (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Законопроект, який я пропоную всім розглянути, стосується, справді, надважливих для національної безпеки і безпеки громадян України речей.

Перше — нерозповсюдження зброї масового знищення. Друге — боротьба з фінансуванням тероризму, зокрема міжнародного.

І головне. Фракція «Батьківщина» пропонує фахово і на найвищому рівні врахувати положення Міжнародної конвенції про боротьбу з фінансуванням тероризму, до якої Україна приєдналася з 2002 року. Настав час і Україні застосувати режими недопущення фінансування тероризму, боротьби з фінансуванням тероризму, але, увага, застосовуючи цивілізовані практики і процедури. Таким чином, банківські установи будь-якої країни, зокрема України, інші юридичні особи в оперативний і зручний спосіб мають повідомляти компетентні органи своєї держави про будь-які підозрілі операції, пов'язані з наміром чи намаганням профінансувати будь-яке правопорушення, пов'язане з тероризмом або розповсюдженням зброї масового знищення.

І в Україні треба так зробити, а не йти тим шляхом, який зараз, на жаль, залишається згідно із цим законопроектом, коли проти власних громадян застосовують міжнародну конвенцію, а не проти терористів. Застосовують такі положення, які, справді, як згадував колега до мене, змішують повноваження СБУ і інших правоохоронних органів замість того, щоб, навпаки, створювати механізми ефективної і оперативної протидії фінансуванню тероризму.

Отже, наша професійна позиція: врахувати, що такі зміни треба внести, і тільки після цього починати...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Веніславський Федір Володимирович. Ввімкніть, будь ласка, мікрофон.

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В., член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Василевській-Смаглюк.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ольга Василевська-Смаглюк.

ВАСИЛЕВСЬКА-СМАГЛЮК О.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 96, Київська область, політична партія «Слуга народу»). Шановний пане спікере, я пам'ятаю про регламент. Шановні колеги, хочу звернути вашу увагу на те, що Україна виконала 11 із 12 умов для отримання макроекономічної допомоги Європейського Союзу. Залишилася єдина умова — прийняття нового закону про боротьбу з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних незаконним шляхом. Це так званий новий закон про фінансовий моніторинг.

Прийняття такого закону дасть можливість вдосконалити положення національного законодавства та забезпечить виконання рекомендацій експертів FATF, $MB\Phi$, а також Комітету експертів Ради Європи з питань оцінки заходів протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму MONEYVAL.

Хочу зазначити, що в комітеті відбулося дуже жваве обговорення цього законопроекту, його буде суттєво доопрацьовано, особливо щодо впливу на роботу СБУ стосовно боротьби з тероризмом. Ми хочемо в доопрацьованому законопроекті удосконалити механізм проведення конкурсу на посаду очільника фінансового моніторингу. Можу вам сказати, що прийняття цього законопроекту дасть можливість ефективніше боротися з тероризмом. Дуже знаково, що за розгляд цього законопроекту не голосувала лише одна фракція. Хочу, щоб ми відрізнялися від цієї фракції, підтримали цей законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Гнатенко Валерій Сергійович. Після цього переходимо до голосування. З мотивів — Железняк і Климпуш-Цинцадзе (*Шум у залі*). Вибачте.

Южаніна Ніна Петрівна.

ЮЖАНІНА Н.П. Шановні колеги, сподіваюся, що колеги з нашого профільного комітету донесли до всіх народних депутатів, наскільки гостро було розкритиковано цей законопроект у комітеті. Вісім сторінок — рішення комітету. Це вперше таке рішення комітету. Майже кожен пункт треба змінювати.

Чому? Оксано Сергіївно, будь ласка, скажу для того, щоб ви розуміли, наскільки непридатний до прийняття в першому читанні законопроект ви внесли. Він стосується розширення саме числа суб'єктів первинного фінансового моніторингу і їх відповідальності. Якщо говорити в напрямі питань відання нашого комітету, то ви зрозумійте: не може бухгалтер, який здійснює бухгалтерський облік, будь-який консультант із фінансових чи юридичних питань нести відповідальність і повідомляти про господарські операції, в яких є ризики тощо.

Для чого ви створюєте для людей ситуацію, у якій вони стануть суб'єктами для накладення штрафів? Як ви надалі будете їх виправдовувати, чим стануть для компаній штрафи, які накладаються? Аудиторських і консультаційних компаній з обігом 1 мільйон мало, а штрафи — більше 1 мільйона. Отже, величезну кількість суб'єктів підприємницької діяльності буде одразу піддано банкрутству. Я не кажу вже про інше.

І головне. Повернімося до статті 258⁵ проекту змін до Кримінального кодексу України щодо визначення в статті про фінансування тероризму. Таким визначенням ми надаємо право СБУ перевіряти кожен товар, який буде перебувати на митниці. Ми це не обговорили на засіданні комітету і не внесли цю поправку в рішення комітету. Саме керуючись статтею про боротьбу з фінансуванням тероризму СБУ контролює митницю, допомагає їм контролювати увесь товар. Я не знаю, як Комітет з питань правоохоронної діяльності поставився до таких змін? Чи ви вбачаєте відсутність у таких змінах можливості маніпулювання і притягнення до відповідальності...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ще будуть виступи з різних питань.

Волошин Олег Анатолійович, депутатська фракція «Опозиційна платформа – За життя».

ВОЛОШИН О.А., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України з Європейським Союзом (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа — За життя»). Шановні колеги! Спочатку щодо законопроекту. Шановний пане голово комітету, пан Гетманцев абсолютно чітко і зрозуміло окреслив очевидні проблеми цього законопроекту, які вказують на те, щоб він був повернутий розробнику на доопрацювання. Ми категорично проти посилення впливу Служби безпеки України на економіку і фінансові процеси в нашій державі. Структура, в якій повністю не скасовано сумнозвісне управління «К», яке й без того давно перетворилося на інструмент хабарництва і стягування грошей у незаконний спосіб з нашого бізнесу, не може отримувати додаткові повноваження! Це наша принципова позиція.

Ми вважаємо, що якщо розробники керуються насправді добрими намірами, а не створенням додаткової корупційної «кормушки», їм нічого не заважає доопрацювати цей законопроект і внести у гідний спосіб і у гідному вигляді знову до Верховної Ради.

Тепер не менш важливе питання щодо того, про що ми тут дискутували майже півгодини. Шановний пане спікере, ви інтелігентна, освічена людина, і не можете не знати, що власне слово парламент походить від французького слова *parler*, тобто «говорити». Право виступати для народних депутатів — неодмінна і натуральна функція, як і право голосувати.

Більше того, народні депутати не ϵ машинками для голосування. А якщо ми подивимося на той перелік законопроектів, які в турборежимі протягли через цей зал, зокрема, нехтуючи правом депутатів на обговорення (і про введення касових апаратів, і різні лобістські норми, і про ринок землі) то це називається не робота, шановний пане спікере, а це називається шкідництво.

Я вважаю, що для нашої держави буде краще, якщо інколи депутати матимуть більше можливості дискутувати, обговорювати, а не просто натискати кнопки, як мавпочки.

Я дуже прошу вас не грати цими словами, що хтось хоче працювати, а хтось – говорити. Ми тут – народні депутати, а не автомати для натискання кнопок.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Лубінець Дмитро Валерійович.

Вибачте, виступали... (Шум у залі). Комітет виступить ще з мотивів. Колеги, комітети виступлять. Вибачте (Шум у залі).

ЛУБІНЕЦЬ Д.В. Шановні колеги! Шановна президіє! Коли виступали представники комітету, ми послухали — законопроект такий гарний, треба голосувати. Але диявол криється в деталях. Чому ви не кажете, що ви вводите новий термін «замороження активів», де надаєте повноваження Раді національної безпеки і оборони без рішення суду автоматично своїм рішенням накладати арешт, заморожувати активи будь-яких фінансових інституцій. Ви взагалі розумієте, за що ми зараз повинні проголосувати? Один орган самостійно приймає рішення про замороження будь-якої фінансової установи. Якщо ви готові за це проголосувати, будь ласка. Якщо ми порушуємо закони, розглядаючи законопроекти у п'ятницю, коли Регламентом чітко передбачено виступи з різних питань, то й за це можна голосувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ярослав Іванович Железняк.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Колеги, це напевно символічно, що ми починали тиждень і закінчуємо питанням реформування Служби безпеки України. Це найбільш критичне питання, яке й викликало стільки зауважень до законопроекту. Насправді, це непогана ініціатива, якою передбачалося запровадження європейських норм. Але, на жаль, законопроектом пропонується різними способами внесення змін і щодо Служби безпеки України, і щодо штрафів, і щодо визначення категорій тощо. Є рішення комітету, воно всім роздано. Ми дуже сподіваємося, що шановні представники коаліції, як і комітет, дотримаються свого слова, і всі зміни, особливо які стосуються Служби безпеки України, будуть внесені в цей законопроект і враховані до другого читання. Лише за такої умови наша фракція підтримає його в цілому. Але ми чуємо і міністра фінансів, яка каже, що ця зміна важлива, вона

 ϵ інтеграційна і необхідна для виконання наших міжнародних зобов'язань. Тому під обіцянку коаліції, враховуючи рішення комітету, яке всім роздано, ми підтримаємо законопроект в першому читанні, а надалі будемо наполягати на врахуванні наших поправок під час доопрацювання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Гетманцев Данило Олександрович від комітету. Я надам слово ще Іванні Орестівні.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О. Дякую. Шановні колеги з опозиції, щойно ми вносимо на розгляд питання, одразу починається зрада, виклики про те, що хтось хоче щось зробити, навіть не чуючи того, що ми говоримо з трибуни.

Я у своїй промові сказав і ще раз повторюю: усе, що стосується змін до Закону «Про Службу безпеки України», ми виключимо з цього законопроекту. Це не норми цього законопроекту. Усе, що стосується штрафів, ми переглянемо разом у комітеті. Усе, що стосується невизначеності повноважень Державної служби фінансового моніторингу, ми з вами переглянемо і створимо певні межі. Я навмисне повторюю це для стенограми, аби ви, перечитуючи її, згадували мене незлим тихим словом.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Даниле Олександровичу.

Ви наполягаєте на виступі чи ні вже? Климпуш-Цинцадзе Іванна Орестівна, 1 хвилина. Потім Маркарова Оксана Сергіївна.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О. Дуже дякую. Шановні колеги! Шановна пані Оксано! Я розумію, що цей законопроект потрібен для виконання наших зобов'язань перед міжнародними донорами. Водночас хочу закликати Міністерство фінансів співпрацювати не лише з профільним комітетом, а і з Комітетом з питань інтеграції України з Європейським Союзом, оскільки ви сказали у своєму виступі, що цей законопроект якраз і спрямований на виконання наших зобов'язань щодо Європейського Союзу.

Я підтримую критику, що лунала в залі. Якщо ми не виключимо із законопроєкту норми щодо СБУ, це буде прямим порушенням наших зобов'язань в рамках євроатлантичної інтеграції.

Дуже дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Міністр фінансів України Оксана Сергіївна Маркарова.

МАРКАРОВА О.С. Шановні колеги, цей величезний законопроект було погоджено нашими європейськими партнерами. Він важливий не лише для донорів, для того, щоб отримати 500 мільйонів макрофінансової підтримки, а й для нашої євроінтеграції. Зауваження комітету, які ми почули, зокрема дві з половиною статті про СБУ, деякі питання щодо повноважень — це дуже небагато, ми погоджуємося до другого читання повністю їх врегулювати і внести на ваш розгляд законопроект, який ви всі узгоджено проголосуєте.

Велике прохання підтримати його в першому читанні. Найближчим часом ми все опрацюємо і доповімо вам щодо кожного зауваження, яке сьогодні почули.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, підготуйтеся, будь ласка, до голосування.

Для стенограми голова комітету сказав, що пункти щодо СБУ буде виключено між першим та другим читанням. Зараз цього не можна зробити. Рішення приймає комітет (Шум у залі). Ні, не може. Рішення приймає комітет, а не голова комітету особисто, на жаль, або на щастя.

Сергій Владиславович Соболєв.

СОБОЛЄВ С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). «Батьківщина». Шановні колеги! Справді, не треба порушувати Регламент. У нас є рішення комітету, ми прямо в проекті постанови посилаємося: із застереженнями комітету. Це обов'язок — до другого читання врахувати зауваження і представникам уряду, і профільному комітету.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Абсолютно коректно, як на мене. Папієв Михайло Миколайович, хвилина з мотивів.

ПАПІЄВ М.М. Дякую. Політична партія «Опозиційна платформа — За життя». Хочу нагадати вам, що в нас немає таких рішень Верховної Ради України, як прийняти законопроект за основу із застереженнями, ще й з чиїмось побажаннями.

Шановні колеги, я звертаюся до «Слуги народу». Знаєте, мені трохи дивно, як ви піддаєтеся, як соросята заганяють вас у куток і беруть з вас «обязи», що ви знімете повноваження зі структур, підпорядкованих Президенту України. Ви хочете залишити Президента України зовсім без впливу на ті процеси, які відбуваються в державі, і віддаєте повністю управління державою зовнішнім фінансовим установам і оцим грантоїдським організаціям.

Шановні друзі, приймаючи якісь рішення і даючи якісь там обіцянки, що ви зовсім знівелюєте роль Служби безпеки України, подумайте про Президента України. Це єдина структура, яка напряму підпорядкована йому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, переходимо до голосування. Прошу підготуватися до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття за основу проекту Закону «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» (№ 2179) з урахуванням тих пропозицій, які для стенограми були озвучені головою комітету.

Коректно? Прошу підготуватися до голосування. Готові голосувати? Прошу проголосувати та підтримати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 278$.

Рішення прийнято.

Проект закону прийнято за основу з урахуванням пропозицій комітету, які були озвучені для стенограми. Я дуже дякую вам, колеги.

Покажіть, будь ласка, по фракціях і групах.

«Слуга народу» — 219, «Опозиційна платформа — 3а життя» — 0, «Європейська солідарність» — 0, «Батьківщина» — 18, «За майбутнє» — 6, «Голос» — 19, позафракційні — 16.

Шановні колеги, від деяких політичних фракцій лунали пропозиції щодо виступів з різних питань. Я думаю, що буде коректно, якщо ми не прийматимемо рішення, правильно? Ми так і залишаємо час на виступи, і всі бажаючі можуть в рамках цієї години... (Шум у залі).

Заява? Рахманін Сергій Іванович, виступ від трьох фракцій, 3 хвилини.

Шановні колеги, хвилинку уваги!

РАХМАНІН С.І., член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги! Я уповноважений виступити від імені трьох фракцій: «Голос», «Європейська солідарність» «Батьківщина». Тема мого виступу, на превеликий жаль, неприємна, але дуже важлива. З точки зору депутатів, які входять до складу цих трьох депутатських об'єднань, авторитету Верховної Ради як вищого законодавчого, представницького, колегіального органу заподіяно суттєвої шкоди.

Поведінка колеги Богдана Яременка, зокрема його вчорашній виступ, який, з нашої точки зору, містив елементи образи на адресу цілого законодавчого органу, і заяви, які можна трактувати як погрози журналістам, є неприйнятною, неприпустимою. Спільна точка зору трьох фракцій: порушити перед Верховною Радою питання про доцільність перебування пана Богдана Яременка на посаді такого важливого і чутливого комітету, як Комітет з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва.

Ми вважаємо, що депутатський корпус, керівництво Верховної Ради належним чином оцінять поведінку нашого колеги і зроблять необхідні висновки. Щиро сподіваюся, знаючи самого Богдана Володимировича немало років, що він, не чекаючи на оцінки колег, сам зробить важливий і єдиний вірний у цій ситуації крок.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, переходимо до виступів з різних питань. Прошу записатися народних депутатів, які бажають виступити в рамках цієї години.

Олексію Олексійовичу, там же немає прийняття рішень (Шум у залі). Записуйтеся на виступи з різних питань, протягом години ми будемо слухати. В кого ϵ бажання, хто наполягав, це пропозиція... Там немає прийняття рішень, не буде за це голосувати Верховна Рада. Я чекаю на бажаючих виступити. Запишіться, будь ласка.

Савчук Оксана Василівна. Ввімкніть, будь ласка, мікрофон.

САВЧУК О.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (одномандатний виборчий округ № 83, Івано-Франківська область, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Свобода»). Шановні колеги! Я хочу звернутися до всіх, хто має увагу до виступів з різних питань, оскільки ми цього чекали дуже довго, щоб порушити ті проблеми, які насправді дуже турбують і які постали сьогодні.

Нещодавно три фракції і ми, мажоратирники, долучилися до звернення щодо Яременка з вимогою, щоб він склав повноваження голови комітету. Також я хочу звернути увагу на те, що відбулося цього тижня, коли повторно зібрався аграрний комітет і не повернувся до розгляду законопроектів, які було заплановано. Сьогодні нам роздали висновки перед парламентськими слуханнями щодо земельної реформи, за 8 хвилин відбувся розгляд 11 альтернативних законопроектів.

Хочу сказати від імені Всеукраїнського об'єднання «Свобода», тих аграріїв, які виступали проти, що ми категорично засуджуємо таке прийняття рішень у комітетах. Як автори 10 альтернативних законопроектів, які навіть не було розглянуто, вважаємо це грубим порушенням прав народних депутатів, які представляють сотні тисяч громадян. Просимо на майбутнє оприлюднити цю інформацію, щоб жоден комітет у такій нахабній формі не проводив своїх засідань,

а все-таки дотримувався правил публічності та гласності, незалежно від того, це законопроект від більшості чи від опозиції.

Ще раз наголошую, що земельне питання дуже важливе для українського суспільства. Парламентські слухання мають бути проведені максимально гласно, повинні бути запрошені представники різних сторін, яких цікавить це питання. А зі свого боку хочемо сказати, що Всеукраїнське об'єднання «Свобода» категорично проти зняття мораторію на продаж землі і вважає це питання дуже тривожним для суспільства. Ринок землі на цьому етапі розвитку нашої країни є передчасним.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шахов Сергій Володимирович.

ШАХОВ С.В. Луганщина. Шановні колеги, я дуже вдячний кожному з вас, хто вчора проголосував за виділення грошей шахтарям. На жаль, у мене сьогодні не було моменту і не залишилося часу поставити запитання до Міністерства енергетики та захисту довкілля стосовно шахтарів. Від шахтарів нині залежать усі галузі в нашій державі. Це економічний потяг нашої держави в усі часи. Саме від шахтарів і їх плідної праці залежить розвиток нашої держави.

Нині на тій території підтоплюються всі шахти. Якщо вам невідомо, то я скажу, що із 100 відсотків джерел питної води залишилося 22 відсотки, з яких під час війни можна брати воду. Як вам відомо, на 60-70 відсотків організм людини складається саме з води.

У місті Рубіжному минулого року отруїлися 14 дітей. Від чого – невідомо, не сказали.

Якщо ми з вами в дитинстві пили воду з крану, то тепер її не можна пити навіть з колодязя, треба купувати в магазині. За які кошти купуватимуть воду в магазині сьогодні пенсіонери чи шахтарі, які не отримуватимуть в наступному місяці заробітної плати? І це триває із року в рік, на цьому треба поставити крапку. Необхідно провести аудит державних шахт щодо розвитку вугільної галузі, щодо надання робочих місць, які шукав міністр соціальної політики позавчора, коли з цієї трибуни заявляв, що треба шукати робочі місця, повернути шахтарів у їхні рідні міста і розбудовувати, а не руйнувати.

У місті Лисичанську на сьогодні надзвичайна ситуація через стан води. У кранах води немає тижнями. Може хтось із вас прожити без води тиждень? Ні. Треба негайно втрутитися в ситуацію і провести реструктуризацію боргів ЛКСП «Лисичанськводоканал», дати можливість людям нормально жити в зоні АТО.

На сьогодні немає опалення у містах Сєвєродонецьку, Рубіжному, Лисичанську, в районах і селищах. Настала зима, яка, за словами синоптиків, буде найважча за 28 років. Люди не можуть платити за комунальні послуги, то ще й тепла немає в помешканнях. В минулому році пенсіонери...

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, 10 секунд.

ШАХОВ С.В. ...примерзали до койок, їх відривали від ліжок з м'ясом, а потім патологоанатоми ставили їм діагноз: охолодження тіла. В цьому році також може таке статися. Я...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Запрошую до слова народного депутата Дмитра Чорного... Хто? Камельчук. Будь ласка.

КАМЕЛЬЧУК Ю.О., член Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 124, Львівська область, політична партія «Слуга народу»). Дякую за слово. Доброго дня! Я хочу дуже стисло сказати про те, що сьогоднішня ситуація зі змінами до Регламенту щодо голосування створила іншу прикру ситуацію, про яку мало хто, напевно, здогадується. Сьогодні ми мали розглянути законопроект № 2233. Я поясню, що сталося через те, що ми його не розглянули.

Перше. Ми на два тижні відклали можливість для ТЕЦ не накопичувати борги і нормально пройти опалювальний сезон.

Друге. Ми дозволили монополістам ринку електроенергії ще протягом двох тижнів заробляти сотні мільйонів гривень шляхом завищення ціни за рахунок штучно створеного дефіциту електроенергії.

І третій момент. Ми створили для НЕК «Укренерго» ситуацію, коли з неї можуть достроково, оскільки дія ліцензії завершилася два дні тому, стягнути 500 мільйонів доларів кредиту. Це не жарти. Коли люди будуть запитувати, чому електроенергія у них є дорогою, я буду направляти їх до тих людей, кому сьогоднішній процес і затягування розгляду законопроекту № 2233 на два тижні були дуже вигідні.

Всім гарних вихідних і світла в домівках!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Бобровській Соломії Анатоліївні, політична партія «Голос».

БОБРОВСЬКА С.А., секретар Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Мені дуже прикро бачити, що ті, які голосували за продовження роботи, тепер відсутні в залі. Ви знаєте, в понеділок для активістів, друзів, колег Катерини Гандзюк насправді трагічна дата — минає рік із дня смерті.

Але дуже символічно, що буквально вчора ми дізналися, що ОПЗЖ висуває нову кандидатуру, відкликаючи колегу Мамку і пропонуючи Киву, до складу ТСК щодо нападів на Катерину та інших 34 випадків.

Нас і мене особисто надзвичайно обурило таке рішення, спрямоване на знищення цієї ТСК. Або дайте можливість працювати, або ні. Я хочу звернути увагу регламентного комітету (не знаю, чи ще залишилися представники) і голови комітету, який мав би не ховати голову в пісок і максимально швидко розглянути це питання. Існує кілька реальних конфліктів інтересів, які складаються в рамках роботи колеги Киви і ТСК.

Кива публічно називав Катерину Гандзюк корупціонеркою в той час, коли вона була в лікарні, нагадаю, зі страшними хімічними опіками, які вразили фактично понад 60 відсотків тіла. Тато Катерини пан Віктор подав на Киву в суд і виграв цей суд, але вже впродовж кількох місяців наш колега не виконує судове рішення.

Рік тому пан Кива, який дуже часто згадує Сергія Стерненка, в присутності слідчих в поліції погрожував Сергію вбивством. За цим фактом вже ϵ кілька судових рішень і за якими поліція вже почала

фактично досудове слідство. Справи щодо нападів на Стерненка також будуть розслідуватися ТСК. Для нас це принципово потрібно, позиція є однозначною.

Окрім того, він не раз демонстрував свою упередженість щодо Сергія, захищаючи замовників і виконавців нападів на нього. Нагадаю, що на Сергія було скоєно три напади. І, напевно, найкращим виходом для всіх, хто коментує випадки нападів на Сергія, була б його смерть.

Останнє. Для всіх, хто вийшов із громадського сектору, нагадаю слова нашого колеги, який сидить в депутатському корпусі від ОПЗЖ: «Всіх цих активістів я буду закопувати в землю». Це цитата, слова, які він сказав.

Отже, людина, яка причетна до цих переслідувань, не може входити до складу цієї ТСК. Я дуже прошу і нагадую колегам, які голосуватимуть за створення ТСК, регламентному комітету: треба зробити все, щоб не допустити входження цієї людини до складу ТСК.

А до ОПЗЖ по-людськи звертаюся: будьте людьми, це не ваші діти гинуть, не ваших дітей обливають кислотою, покажіть свою чоловічу і жіночу гідність.

Дякую (Оплески).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату Арешонкову Володимиру Юрійовичу, позафракційні.

АРЕШОНКОВ В.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 64, Житомирська область, самовисуванець). Виборчий округ № 64, Житомирщина. Шановні колеги! Шановні глядачі! Я хочу зазначити як позитив те, що Верховна Рада України увійшла у звичайний системний робочий режим, ретельно і уважно працює над законопроектами, не прискорюючи іноді розгляд питань, як ми це з самого початку робили, що призводило до певних помилок. Але є певні процеси, які треба проводити швидше, і теми, які треба розглядати швидше і чіткіше. Я маю на увазі реалізацію тих позитивних змін, на які чекає країна, суспільство, які закладені в ті реформи, які були розпочаті.

Реформа децентралізації влади. Сьогодні міністр із самого ранку зробила детальний звіт, у якому зазначила, що наступного року ми маємо вийти на фінішну пряму. В умовах проведення місцевих виборів 2020 року вже маємо завершити об'єднання територіальних громад, розпочати адміністративно-територіальну реформу. Мається на увазі укрупнення районів, чіткий розподіл функцій, повноважень між адміністраціями, об'єднаними громадами і таке інше. Але станом на сьогодні потрібно розробити чіткий графік: у листопаді маємо прийняти всю законодавчу базу; в грудні Кабмін має завершити план формування громад; у січні-лютому маємо вийти на підготовку до місцевих виборів в умовах адміністративно-територіальної реформи. Відкладання призведе тільки до неефективного використання коштів. Громади чекають від нас чіткої відповіді, тому потрібно консолідувати роботу Верховної Ради і уряду.

Наступне. Цього тижня Верховну Раду пікетували освітяни. Я дуже раджу всім, хто виступає з цієї трибуни, працює у своїх фракціях, політичних групах, сконцентруватися на тому, що освіта — це пріоритет, це наше справжнє майбутнє, розвиток нашої країни. Про яке зменшення фінансування галузі, зняття доплат учителям ви говорите? Заробітна плата і без того низька. Я маю на увазі доплати за перевірку зошитів, класне керівництво тощо? Забудьте про це, не соромтеся.

Порушуючи питання соціального захисту, згадаймо про таку категорію громадян, як постраждалі внаслідок аварії на Чорнобильській атомній електростанції. Я закликаю профільний комітет і всіх наступного тижня провести зібрання, обговорити цю тему, бо чорнобильці будуть наступними, хто вийде великою групою, щоб висловити занепокоєння і невдоволення. Тому їх права треба захистити.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату Колтуновичу Олександру Сергійовичу, фракція політичної партії «Опозиційна платформа — За життя». Будь ласка.

КОЛТУНОВИЧ О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа — За життя»). Дякую. Шановний головуючий! Вельмишановні присутні! Шановні виборці, гості, запрошені! Я хочу звернути увагу саме на питання економічних негараздів, які нині відбуваються в країні. Ми як опозиційна партія «Опозиційна платформа — За життя» звертали і звертаємо увагу на те, що країна в економічному аспекті рухається неправильним курсом. Більше того, нам запропоновано абсолютно провальну і хибну економічну програму, антисоціальну і псевдоекономічну.

Поясню. Ми спостерігаємо на сьогодні складні соціально-економічні процеси.

Перше. Нові статистичні дані свідчать про зростання заборгованості з виплати заробітної плати, рекордна заборгованість — 3,1 мільярда гривень. Таких показників не було ніколи в історії України.

Друге. У нас ϵ невиконання бюджету — більше як на 5 відсотків недовиконано дохідну частину бюджету України. Це теж важлива складова. Ми знаємо, що в грудні це відобразиться на соціальних виплатах і виплатах заробітних плат бюджетникам.

Третій не менш важливий момент, який показує сутність економічної політики країни — це відсутність промислової політики. Що ми бачимо? За результатами року спостерігаємо зменшення промислового виробництва — мінус 1,3 відсотка. Це все свідчить про відсутність взагалі принципової економічної політики. У програмі уряду немає навіть згадки про промисловість. Вдумайтеся: в промисловій країні, де 16,5 відсотка ВВП формує видобувна і переробна промисловість, немає згадки про промислове виробництво. Я вже не кажу про те, що має бути фінансування і підтримка промислової політики.

І на завершення. Безумовно, державний бюджет на 2020 рік — це результат тієї економічної політики і тих інструментів, які закладалися безпосередньо в цю нашу програму. На що я хочу звернути увагу? Цей бюджет якраз і погіршить соціально-економічне становище у 2020 році: зменшення обсягу субсидій для покриття житлово-комунальних послуг; мінімальне фіксоване зростання, а точніше, індексація на

74 гривні мінімальної пенсії. Ми порахували з колегами, що навіть з урахуванням цін базового періоду (порівняти, наприклад з 2013 роком) реальні доходи населення і доходи бюджету зменшаться на 14,5 відсотка.

Закликаю всіх присутніх у залі і тих, хто, можливо, нас почує. Необхідно кардинально змінити економічну політику в країні. Не може в країні існувати аграрно-сировинна модель розвитку, коли весь світ розвивається за інноваційною моделлю розвитку, коли технологічні проекти, технологічні підприємства дають найбільше зростання і створюють додану вартість в країні. Ми будемо підтримувати владу саме в тих ініціативах, що спрямовані не на погіршення соціально-економічної ситуації, а на зростання технологічних...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо.

Вельмишановні колеги, до слова запрошується народний депутат Бондар Михайло Леонтійович, фракція політичної партії «Європейська солідарність».

БОНДАР М.Л., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 119, Львівська область, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую. Виборчий округ № 119, Бродівський, Кам'янка-Бузький і Радехівський райони, голова підкомітету з питань вугільної промисловості. Переді мною виступав співробітник, якого мені важко назвати колегою, оскільки він легалізовував на своїй сторінці у *Facebook* терористів «ЛНР», «ДНР», заявляючи, що це сторона, яка виступає в перемовинах зі Збройними Силами України. Нагадаю, що цей співробітник, який із шахтарського регіону, який так дбає про шахтарів, голосував за поправку про імпорт електроенергії з країни-агресора. Він так побивався, що ми сьогодні не проголосуємо такий важливий законопроект № 2233, який стоїть в порядку денному.

Тож я вам розкажу. Законопроект № 2233 проблемний, ним фактично пропонується скасувати механізми формування ринку електроенергії. Виробники електричної енергії обмежуються у своєму праві обирати сегменти ринку для продажу електроенергії. До липня 2023 року регулятор матиме право примушувати виробників електричної енергії продавати електроенергію на ринку на добу наперед.

У чинній редакції закону таке обмеження встановлювалося лише на рік на початковому етапі запуску ринку. Фактично відроджується неліберальна система старого ринку шляхом закріплення права регулятора до 1 липня 2023 року встановлювати граничні обмеження цін на конкурентних сегментах ринку, ринку на добу наперед, внутрішньодобовому ринку та балансуючому ринку.

Таким чином, законопроект № 2233 порушує зобов'язання України за Договором про заснування Енергетичного співтовариства та Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами — членами, з іншої сторони, в частині реформування енергетичної галузі, забезпечення конкуренції, рівних прав і можливостей, недопущення дискримінації учасників ринку, створення умов інтеграції в європейські ринки електричної енергії.

Додатково варто зазначити, що відповідно до Плану заходів щодо синхронізації об'єднаної енергетичної системи України з об'єднанням енергетичних систем держав — членів Європейського Союзу з 2022 року має відбутися перехід об'єднаної енергетичної системи України на паралельну роботу з об'єднанням енергосистем держав — членів Європейського Союзу і, відповідно, об'єднання ринків електричної енергії. Отже, такий закон унеможливлює енергетичне об'єднання із зоною Європи. Ось такий цей дуже важливий законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Вельмишановні колеги, перед тим, як я запрошу наступного промовця, найбільш стійких в цьому залі попрошу ще раз привітати діток, які дивляться на цей зал (Оплески). Привіт!

Шановні колеги, надійшли заяви від трьох народних депутатів: Климпуш-Цинцадзе, Герасимова і Величковича, які увесь свій час просять передати народному депутату Гончаренку.

Я запрошую пана Гончаренка з півночі Одещини на 12 хвилин бенефісу.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую, шановний пане Перший віцеспікер. Я свій час передам шановній пані Ніні Петрівна Южаніній, але 9 хвилин, наданих моїми колегами, із задоволенням використаю.

Дивіться. Шановні колеги! Шановні телеглядачі, які нас дивляться! Шановні гості Верховної Ради! Фракція монобільшості «Слуга

народу» вчила нас, як треба працювати. А тепер, будь ласка, подивіться, скільки народних депутатів знаходиться в сесійній залі Верховної Ради України. Я прошу всіх подивитися. Тут є максимум 25 народних депутатів, більшість із яких не мають жодного відношення до фракції «Слуга народу». Із фракції «Слуга народу» я бачу, можливо, до 10 народних депутатів. Де всі інші народні депутати, шановні друзі? Де, 240 народних депутатів, які нам розповідали, як треба правильно працювати, як треба любити Батьківщину, як вони покажуть всій країні, як треба працювати. Чому ж вони не працюють? Робочий час, п'ятниця, все нормально, можна працювати, можна виступати для людей! Але кудись зникли.

Щоб мої слова не були безпідставними (нам же зал перетворюють трохи на таку собі школу, ось і діти чи студенти до нас прийшли), давайте разом зробимо перекличку народних депутатів від фракції «Слуга народу».

Значить, шановні друзі, я прямо за алфавітом піду.

Аліксійчук Олександр Васильович ϵ ? Нема ϵ .

Аллахвердієва Ірина Валеріївна ϵ ? Нема ϵ .

Ананченко Михайло Олегович є? Немає.

Андрійович Зіновій Мирославович ϵ ? Нема ϵ .

Цілий голова фракції Арахамія ϵ ? Де пан Арахамія? Ау! Нема ϵ .

Арістов Юрій Юрійович ϵ ? Нема ϵ .

Арсенюк Олег Олексійович ϵ ? Нема ϵ .

Бабак, Бабій, Бакумов.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. €.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ура! Один ϵ (Шум у залі). Колеги, давайте поаплодуємо. Нарешті ми дійшли до того сумлінного справжнього «Слуги народу». Інші всі кудись зникли. Тож, шановні мої друзі, я звертаю вашу увагу на те, що і як насправді відбувається у сесійній залі Верховної Ради (Шум у залі).

До речі, є запитання: де всі наші колеги, яких немає в залі? Ми не знаємо, де вони. Тут різні думки висловлюють. Є така думка (ми ж бачили), що оскільки декотрі шукають якихось ненормативних контактів, то, можливо, денний тариф нижчій, і у зв'язку з цим колеги вже розійшлися.

Але я хочу перейти все-таки до того, що насправді турбує українське суспільство і що є важливим. Що є важливим? Шановні громадяни України! Цього тижня ми мали декілька дуже серйозних провалів у зовнішній політиці. І я це кажу не про голову міжнародного комітету, а про серйозні і правильні речі. Я кажу про «Північний потік-2». Данія прийняла умови і погодила проходження «Північного потоку-2» по своїй економічній зоні. Це надзвичайно велика проблема для України, бо щороку Україна отримує більше як 2 мільярди доларів США за цей транзит. Ми розуміємо, що газотранспортна система — це ще і запорука безпеки України і українських громадян. Поки Європа отримує газ транзитом через Україну, в існуванні цієї системи, в її безперебійній роботі зацікавлені і Росія, і Європа. Це захищає нашу землю. Але, на жаль, сьогодні ми бачимо, що Данія, яка довго тримала цей фронт, здалася і погодила цей проект.

Я не кажу, що це було дуже легке завдання для зовнішньої політики. Я не кажу, що Зеленський міг легко вирішити це надзвичайно складне питання. Але в мене запитання інше: а що зробила Україна, щоб не допустити цього? Де офіційний візит Президента в Данію? Де зустрічі з данськими парламентаріями? Де робота з Данією, яка могла бути проведена протягом цих півроку і яка могла б запобігти цьому? Ми хоча б спробували. Чи вийшло б, я не знаю, але хоча б спробувати треба було, а ніхто не спробував.

А чим же були зайняті? А зайняті були підминанням повноважень. Подивіться останній Указ Президента № 714, здається, від 25 жовтня. Шановні друзі, зайдіть на сайт president.gov.ua і почитайте. Що ви там побачите? Президент Володимир Зеленський визначив, у яких сферах безпеки для призначення на посаду потрібне його особисте погодження. Є зрозумілі речі: заступник міністра оборони — це зрозуміло, заступники керівників силових відомств — теж зрозуміло. Але є абсолютно незрозумілі речі. Директора департаменту Головного управління розвідки (ще раз повторюю, директор департаменту Головного управління розвідки) згідно із указом Президента тепер має погоджувати особисто Президент України. Відтепер — усіх директорів департаментів Головного управління розвідки.

У мене до вас запитання: чи це не для того, щоб і надалі попризначати туди усіх інших родичів своїх працівників із «95 кварталу»? Якщо вже чоловік бухгалтерки з «95 кварталу» очолив один із департаментів Головного управління розвідки, то, може, й інші тоді очолять?

Подивіться останні новини: нам кажуть про дуже важливий напрям — кіно. Наразі триває конкурс на посаду голови Державного агентства України з питань кіно. Хто візьме в ньому участь? Ми маємо на сьогодні чотири кандидатури, одна з яких, шановні друзі, це актор зі «Сватів» і зі «Слуги народу». Знову епоха «сватовства» в роботі. І я особисто чомусь уже впевнений в результатах цього конкурсу. Найближчими днями ми з вами це побачимо.

Повертаємося до зовнішньої політики. Подивіться, що відбувається, коли приїжджає Путін до Орбана. Вони обіймаються, все гаразд, і ми нічого про це не кажемо. Подивіться на Земана, Президента Чехії, який оголошує Крим російським. Де реакція нашого Президента? Де реакція Президента України на слова його колеги з Чехії? Де? Ми її не бачимо. Ми нічого не чуємо про це! А це надзвичайно важливі, чутливі питання. І все це зовнішня політика, за яку відповідає безпосередньо Президент України, як і за сферу національної безпеки.

Я хочу звернути вашу увагу на те, що реально відбувається, що для вас створюються ці безкінечні шоу зі зняттям недоторканності, незрозуміло чому, бо вже два місяці, як ми її зняли. І можуть до кожного прийти. Подивиться на всі ці переписки, погрози журналістам, інші речі. А в цей час у країні відбуваються важливі речі.

Нині призначено уряд технократів. Що нам цей уряд технократів сказав? Гончарук навіть не слухав наших запитань, він просто стояв і робив вигляд, що його тут немає. Він відвернувся спиною і спілкувався про особисте. Чому він не каже, що сьогодні в Україні вперше за п'ять років урізали державний бюджет. Уперше за п'ять років мінус 20,5 мільярда гривень з державного бюджету. Що це за результати роботи уряду технократів? Вони казали, що будуть чесними. За чесного уряду надходження до бюджету мали б зрости, а не зменшитися. Чи у них своя математика? І сьогодні вони не розповідають, що у вересні промислове виробництво в Україні впало порівняно з вереснем минулого року. Ми маємо від'ємну динаміку за уряду технократів. І це результати? Це, насправді, абсолютний жах.

А чим же зайнята наша влада? А влада зайнята улюбленою справою – переслідуванням опозиції. Ми почули, що відкрили справу

проти нашої колеги Софії Федини, начебто щось вона не те і не так сказала.

Шановні друзі, я хочу вам нагадати, що в цій сесійній залі вже ϵ і кнопкодави з фракції «Слуга народу». Казали, що мандати заберуть. Ні в кого нічого не забрали.

Комітет продовжує очолювати «синя борода». Вони тримають його, і нітрохи їх нічого не дивує. Про це вже пише увесь світ, BBC. Це їм нецікаво. А ось Софія Федина з її словами — ой, як цікаво, бо вона опозиціонерка.

Шановні друзі, так не може тривати вічно. Ми будемо вам казати правду. Я із задоволенням кажу з трибуни Верховної Ради: підписуйтеся на мій канал Олексія Гончаренка в *YouTube (Оплески)*.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо, Олексію Олексійовичу.

Запрошую до слова народного депутата Южаніну. Єдине скажу, поки ви йдете. Інколи буває, що порожній зал. Це не питання глядачів — це питання промовців, так теж буває.

Пані Ніна Южаніна. Будь ласка.

ЮЖАНІНА Н.П. Шановні колеги, я звертаюся більше до глядачів, до суб'єктів підприємницької діяльності. Можливо, в цьому скликанні доведеться звертатися в цей час саме до вас, щоб із професійної точки зору робити аналіз того, що приймає Верховна Рада, що розробляється в нашому профільному комітеті, що стосується кожної людини, кожного платника податку.

Я хочу, щоб ви всі згадали, які закони були прийняті цією Верховною Радою. Ми можемо говорити про те, що розгляд законопроектів у швидкому режимі призвів лише до того, що під час підготовки до другого читання вони були або переписані більше ніж на 50 відсотків, або у зв'язку з неможливістю їх застосування введення таких законів у дію було відтерміновано на рік і більше.

Я вважаю, що ви всі маєте зрозуміти і дати оцінку такому швидкому прийняттю законів. Насправді, ми багато чого мали б імплементувати в українське законодавство, зокрема норми, які дали б можливість по-справжньому ліквідувати всі лазівки в чинному законодавстві, які використовуються для ухилення від оподаткування.

Щоб досягти результату має бути комплексний підхід з одночасною зміною багатьох суттєвих норм.

Я зараз згадую кілька законів, прийнятих уже цією Верховною Радою. І хочу вас запитати: чи дають вони можливість розвиватися середньому, малому, мікробізнесу в Україні? Чи полегшують вони роботу підприємців? Чи поліпшують такі закони можливості для тих наших людей, які намагаються створювати малий бізнес?

Я не буду зараз казати про наболіле, про ті законопроєкти, переважна більшість яких, швидше за все, будуть прийняті як закони і потім будуть доопрацьовуватися, бо в такому вигляді, як їх прийнято, вони не зможуть діяти в Україні. Я кажу навіть про такий важливий закон, який стосується запровадження інституту авторизованого економічного оператора. Вибачте, але вже всі зрозуміли, що надаючи монопольні права кільком юридичним особам, ми, безумовно, мусили надати право спрощення для звичайних суб'єктів господарської діяльності, щоб сприяти розвитку саме українського бізнесу. Ми цього не зробили.

Закон про режим спільного транзиту також прийнято в «сирому» вигляді. Він не може і не буде працювати. Згодом нам треба буде приймати до нього зміни, для того щоб запустити справжній...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Запрошую до слова позафракційного народного депутата Сухова Олександра Сергійовича. Перепрошую, Шахов. Будь ласка.

ШАХОВ С.В. Луганщина. Шановні колеги, справді, можу погодитися з Олексієм Гончаренком: турборежим себе вичерпав. Усі народні депутати, і не лише з монобільшості, уважно послухали про проблеми нашої держави. Є важливі питання. Щойно мені телефонували з телеканалу і запитували, яким чином можна перевернути в нашій країні з усього гіркого на найкраще?

Відповідаю: повернути державі всі монополії (може, мене почують) — і електроенергію, і воду, і газ, і нафту; не чіпати взагалі землю, не лише під час війни, а взагалі не чіпати. Треба перерахувати землю в п'ять разів. У папірцях, які видавали людям на землю, актах на землю, написано 135 тисяч гривень, а зробити в п'ять разів більше —

буде 1 мільйон. Видавали 400 кілограмів зерна, а видаватимуть фермери 2 тонни зерна.

Електроенергія справді може бути українською і дешевою, можна не купувати її в Росії. Можна видобувати власний газ не лише для побутових споживачів, а й для підприємств. Сьогодні це головне.

Комітет з питань реінтеграції і деокупації Донбасу був на переходах Станично-Луганського району. Люди зверталися з проханнями негайно внести зміни в Постанову № 815, яку ухвалив ще уряд Гройсмана і в яку було внесено дурість: для українських дітей, щоб переїхати в Україну на ту територію до бабусі або до дідуся, треба зробити паспорт. Реєструватися треба 2 хвилини, але там немає інтернету взагалі або він там не такий швидкий, як у Києві. Через те утворилася черга вже на два місяці.

Наша команда вимагає змінити ці норми, скасувати цю злочинну постанову Кабінету Міністрів № 815 і виписати нормальні норми, щоб фермер міг везти без контрабанди свою продукцію до українських людей і показати наше лагідне ставлення до тих людей, які залишилися на тій території. Вони українці!

Дякую. Сергій Шахов, Луганщина.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Запрошую до слова народного депутата Абдулліна Олександра Рафкатовича...

Перепрошую, народний депутат Цимбалюк. Будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М. Шановні колеги, сміливці, які знайшли час попрацювати ще у Верховній Раді! Шановні українці! Дорогі земляки! Сьогодні під час години спілкування з урядом в нас була можливість поставити запитання міністру розвитку громад та територій України пані Бабак щодо двох населених пунктів — українських міст Нового Роздолу і Новояворівська, які залишаються поки що без тепла. Слава Богу, за другий місяць своєї роботи міністр Бабак знайшла час і відвідала ці населені пункти і нібито пообіцяла, що тепло в домівках людей у цих населених пунктах все-таки буде. Проте, коли буде, ми відповіді не отримали.

Тому є велика надія, що Прем'єр-міністр України, який сьогодні був присутній на засіданні Верховної Ради, візьме під особистий

контроль діяльність органів місцевої влади, районних і обласної держадміністрацій, які докладають великих зусиль, щоб створити професійний кадровий потенціал людей, які несуть відповідальність за цю справу, і насамперед візьме під контроль виділення коштів, їх освоєння і негайне включення тепла в цих двох населених пунктах — Новому Роздолі і Новояворівську.

Сьогодні ми обговорювали ще одну важливу тему — децентралізацію і створення об'єднаних територіальних громад. Дуже сумно, що за ідеєю пані Бабак обласні ради і районні ради виключені з процесу об'єднання територіальних громад, а все покладено на обласні державні адміністрації. Чи здатні вони на сьогодні об'єктивно підтвердити волю людей до об'єднання? Є великий сумнів, тому що попередньо були створені комплексні програми з об'єднання територіальних громад, так звані перспективні плани, в більшості з яких чиновники в кабінетах облдержадміністрацій, просто дивлячись на карти, приймали рішення про об'єднання, не враховуючи соціально-економічних, політичних, інколи навіть історичних факторів для можливості об'єднання одного населеного пункту з іншим. Треба щоб не сталося так, як колись під час об'єднання колгоспів: є центральна садиба, а всі інші села — без сільради.

І ще одна важлива річ: в об'єднаних територіальних громадах гірських територій великі відстані від села до села. Там не можуть діяти нормативи щодо забезпечення освітніх, дошкільних закладів. Не може бути однакових нормативів щодо лікувальних закладів, так званих ФАПів. Ми очікуємо принципової професійної позиції та готові спільно долучитися до...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Надаю слово народному депутату Лубінцю Дмитру Валерійовичу, депутатська група «За майбутнє».

ЛУБІНЕЦЬ Д.В. Виборчий округ № 60, Донецька область, Волноваський, Нікольський, Мангушський райони. Шановні колеги, нас залишилося 23 депутати. Я вас всіх вітаю.

У цьому залі, напевно, залишися люди, які хочуть працювати, хочуть чути одне одного, бо кожної п'ятниці саме під час виступів з різних питань порушуються проблеми мажоритарних виборчих

округів, проблеми країни. І ті народні депутати, які залишилися, точно хочуть у цьому розібратися і допомогти своїм виборцям — громадянам України.

Я хочу зараз порушити два питання. Перше питання, яке турбує абсолютно всіх, хто живе в Україні, — це питання тарифів. Друзі мої, коли обиралася нова Верховна Рада — парламент дев'ятого скликання, ми всі обіцяли людям, що перше, що зробимо — знизимо тарифи. Усі говорили про попередників, про «Роттердам +». Де Роттердам мінус? Де зниження ціни на електроенергію? Де зниження ціни на газ? Ви знаєте, що сьогодні з'явилася інформація, що НАК «Нафтогаз України» підвищує ціну на газ для промислових підприємств на 18 відсотків, тоді як влітку вся Європа отримала платіжки із сумами, утричі нижчими. Одна лише, напевне, найбагатша держава, Україна жодної платіжки в бік зниження тарифів не мала. Тому, колеги, ми повинні вимагати від уряду, щоб він нарешті розпочав зниження тарифів, бо це напряму стосується усіх наших виборців.

І друге питання — це освіта. Я чомусь цього тижня від жодного народного депутата не почув про стурбованість чи глибоке занепокоєння тим, що озвучила пані міністерка в галузі освіти. Вона пропонує закрити всі сільські школи, де навчається менше ніж 50 дітей. Я можу сказати як людина, яка представляє сільський округ, що потрібно буде одразу закрити приблизно 30 відсотків сільських шкіл, для кожної школи купити автобус, побудувати дороги до сусідньої школи. На це потрібно коштів не менше, а в рази, в сотні разів більше. Про це ніхто не каже.

Чому ми не кажемо, що вперше на наступний рік освітня субвенція для шкіл зменшується. Я наведу один-єдиний приклад. Волноваський район, лінія зіткнення, 48 шкіл. Наступного року освітяни недоотримають 34 мільйони гривень. Що ми робимо? Держава, яка не будує шкіл і не піклується про вчителів, будуватиме тюрми. Тому давайте цим займатися (Оплески).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Запрошую до слова народну депутатку Ларису Миколаївну Білозір, депутатська група «За майбутнє».

Будь ласка, Ларисо Миколаївно.

БІЛОЗІР Л.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 15, Вінницька область, самовисуванець). Виборчий округ № 15, Вінниччина, Томашпільський, Чернівецький, Шаргородський, Тульчинський та Мурованокуриловецький райони, група «За майбутнє». Шановні колеги! Шановні українці! Нині в регіонах всієї України склалася дуже серйозна ситуація, яка пов'язана з призупиненням фінансування заходів, спрямованих на соціально-економічний розвиток територій. На початку липня було прийнято Постанову № 500, дію якої призупинено за дорученням Міністерства фінансів у серпні 2019 року. На сьогодні дуже складна ситуація склалася саме в місцевому самоврядуванні, бо велика частина робіт із ремонту садочків, шкіл, спортивних майданчиків, перекриття дахів у соціальних закладах, з ремонту водогонів, доріг уже виконано. У Вінницькій області, зокрема, через невиконання цієї та інших постанов уряду, дію яких теж призупинено з початку року, не надійшли кошти в сумі 289 мільйонів гривень.

На сьогодні в державному казначействі зареєстровано державних договорів і зобов'язань на 76 мільйонів гривень. Я звертаюся до уряду, Міністерства фінансів, бюджетної комісії, яка на сьогодні розглядає питання про виділення коштів на соцеконом. Якщо немає волі і розуміння, якщо не розібралися, що ці проекти потрібні для сіл, селищ, маленьких містечок, то хоча б в частині фінансових зобов'язань, що зареєстровані в обласних держказначействах, профінансуйте виконання робіт, які вже виконані, бо постачальники на сьогодні демонтують вікна, демонтують спортивні майданчики, погрожують вирізати опалення.

У мене на окрузі небагато таких об'єктів. У Вінницькій області вісім мажоритарників, три з них — від «Слуги народу». На їхні округи припадає 70 відсотків коштів, тому що це міста, це Вінниця, це Барський район. У мене в окрузі лише п'ять об'єктів, але дуже важливих. У Рожнятівській школі в Томашпільському районі знесло дах, це сталося 2 липня під час негоди. На сьогодні виконано роботи лише з укладення гідробар'єру, не можуть перекрити черепицею. Стоять просто миски, вода капає.

Вищеольчедаївська школа, 150 дітей, із них 60 підвозять із сусідніх сіл. Сьогодні у них в класах температура 13 C^0 , бо вирізали

старе опалення, поставили нове, але постачальник відмовляється постачати котел, бо не сплачено за обладнання. Я вас дуже прошу: якщо не збираєтеся оплачувати, то хоча б у частині зареєстрованих зобов'язань сплатіть борги громад, які не мають можливості розрахуватися за борги. Будь ласка, прошу про це бюджетну комісію і уряд...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Запрошую до слова народну депутатку Ніну Петрівну Южаніну, фракція політичної партії «Європейська солідарність».

ЮЖАНІНА Н.П. Шановні платники податків! Шановні глядачі! На що я звертаю вашу вагу, на чому хотіла б наголосити. Насправді, здається неможливим, що в нашій країні настане економічній колапс уже завтра. Ми не готові до нього зовсім, а він буде. Ті закони, які ми приймаємо, справді потрібні, але в недоопрацьованому вигляді вони можуть принести зиск тільки у далекій перспективі через декілька років. Що будемо робити уже в наступному році — невідомо. Немає жодних законів, які обіцяли виборцям буквально всі фракції, що зайшли в цей зал. Враховуючи те, що монобільшість може приймати закони, треба було б направити зусилля на прийняття тих законів, які створять дієвий механізм уже сьогодні для платників податків і змінять систему оподаткування. Якщо зміни до Податкового кодексу запрацюють лише в 2021 році, це не дасть можливість країні пережити 2020 рік, я на цьому наголошую.

І ще одне. Якщо ви дивилися, як сьогодні відбувалося засідання Верховної Ради, то знаєте, який було прийнято останній закон. Хочу звернути вашу увагу на те, що законом, який розглядав профільний Комітет з питань фінансів, податкової та митної політики, вносилися зміни до законодавчих актів: Кодексу України про адміністративні правопорушення, Кримінального, Цивільного, Кримінального процесуального кодексів, Кодексу адміністративного судочинства, «Про Службу безпеки України», «Про боротьбу з тероризмом», «Про ратифікацію Конвенції Ради Європи про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом, та про фінансування тероризму», «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань». Усі ці закони врегульовують питання, з яких немає спеціалістів у нашому комітеті. Тому я наголошувала у своєму виступі, що неможливо вносити зміни до перелічених законів без участі профільного комітету і оцінки

спеціалістів. Натомість ми відкинули зараз всі ці аргументи і поспіхом проголосували законопроект у першому читанні.

Я хочу звернути увагу на те, що якщо говорити навіть про елементарні речі, про внесення змін до Закону «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань», то державних реєстраторів ми зараз зобов'язуємо проводити ту роботу, яку колись здійснювала Служба безпеки. На кого ми зараз покладаємо таку велику частину функцій? Для чого це робити?

І ще. Нам щойно сказали, що всі зміни, які пропонувалося внести до Закону «Про Службу безпеки України», буде вилучено, і це ε в рішенні комітету. Це неправда, такого ствердження чи такого речення у рішенні комітету нема ε ...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо.

Будь ласка, 10 секунд.

ЮЖАНІНА Н.П. Я прошу всіх спеціалістів у ці дні об'єднатися довкола роботи над законопроектом, подати пропозиції, щоб у другому читанні ми розглянули проект закону, яким пропонуватиметься...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Запрошую до слова народного депутата Павла Вікторовича Мельника, фракція політичної партії «Слуга народу». І це останній на сьогодні виступ з різних питань.

МЕЛЬНИК П.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України з Європейським Союзом (одномандатний виборчий округ № 81, Запорізька область, політична партія «Слуга народу»). Південь Токмаччини. Доброго дня! Я представлю інтереси виборців округу № 81, до складу якого входить Якимівський, Токмацький, Михайлівський, Веселівський, Приазовський та Приморський райони Запорізької області. І я хочу порушити питання недофінансування медичних закладів, оскільки до мене звертаються мої виборці, стурбовані тим, що у місті Приморськ можуть закрити лікарню.

Нещодавно рішенням районної ради Токмацького району було закрито лікарню у місті Молочанськ, бо головний лікар вчасно не

подав документи на отримання ліцензії. Мешканці Молочанська (це десятитисячне місто) зараз стурбовані тим, як отримати кваліфіковану медичну допомогу.

Хочу сказати, що зараз ми маємо в проекті бюджету на наступний рік, можливо, недофінансування закладів охорони здоров'я Запорізької області, у тому числі на лікування хворих на цукровий і нецукровий діабет та хронічну ниркову недостатність, що викликає значну соціальну напругу серед населення області. Зазначу, що зараз дефіцит може становити 18 відсотків, тобто 143 мільйони гривень. Хочу сказати, що це питання викликає занепокоєння.

I на останок хочу звернутися до своїх колег, хочу звернутися до наших виборців та всіх мешканців України і сказати: не треба в залі Верховної Ради проводити політичні спекуляції. Я зараз хочу зробити перекличку... Представник півночі Одещини Олексій Гончаренко є в залі? Немає (Шум у залі).

Я хочу сказати, що мій колега зараз розповів, що вони збираються комітетом. Не лише в залі працюють народні депутати, вони наполегливо працюють у комітетах, проводять зустрічі. Тому я закликаю припинити будь-які спекуляції. Зараз також в залі присутні мої колеги з фракції «Слуга народу». Хочу сказати, що ця трибуна не місце для спекуляцій, треба припинити це в залі Верховної Ради України.

Я вам дякую за напружений пленарний тиждень. Дякую всім моїм колегам...

Веде засідання Голова Верховної Ради України РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

На жаль, я не бачу всіх, хто наполягав на продовженні нашого засідання для виступів з різних питань (Шум у залі). Якщо я не помиляюся, то «Слуга народу» на виступах не наполягала, наполягали інші політичні сили. На жаль, я не бачу всіх народних депутатів (ми можемо взяти стенограму), які так палко наполягали на виступах з різних питань. Я думаю, що їм нецікаво було почути і своїх колег з фракції. Дякую. Думаю, що це непогана практика, будемо її застосовувати й надалі.

Дякую всім. Ранкове засідання Верховної Ради України оголошую закритим.